

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
LIPIEC 2019**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 370

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz), Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2019

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 370. W badaniu uczestniczyło 241 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	11
	1) Produkcja	11
	2) Zamówienia	13
	3) Zamówienia eksportowe	15
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	17
	5) Ceny	19
	6) Zatrudnienie	21
	7) Sytuacja finansowa	23
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	25
	9) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	27
	10) Konkurencyjność towarów zagranicznych	29
	11) Bariery działalności gospodarczej	31
III.	SUMMARY	32

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W lipcu wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zmniejszyła się w skali miesiąca o 7,7 pkt. Obecnie wynosi -11,7 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 12,5 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury obniżyła się w ciągu miesiąca o 8,7 pkt i wynosi -12,3 pkt. Jest niższa niż przed rokiem o 13,3 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika wzrosła o 1,9 pkt do poziomu -8,3 pkt. Jest jednak o 6,4 pkt niższa od wartości sprzed roku.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury odnotowały tylko przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 500 pracowników. Wskaźnik koniunktury zwiększył wartość dla tej grupy o 1,3 pkt do poziomu -4,1 pkt. Dla pozostałych grup zanotowano spadki wartości wskaźnika; największy, o 16,2 pkt, dla przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 250 osób. Wartość wskaźnika dla tej grupy wynosi -14,6 pkt. Dla przedsiębiorstw zatrudniających do 50 pracowników spadek wartości wskaźnika wyniósł 6,6 pkt, a dla przedsiębiorstw o zatrudnieniu od 251 do 500 osób 4,1 pkt. Wskaźnik koniunktury dla tych dwóch grup przyjął wartości: -9,7 i -21,7 pkt.

3. W przekroju według głównych grup produktowych wzrost wartości wskaźnika (o 3,3 pkt) odnotowano tylko dla przedsiębiorstw produkujących dobra inwestycyjne. W pozostałych grupach koniunktura pogorszyła się; najbardziej – spadek wartości IRGIND o 40 pkt – w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku, a najmniej (spadek o 1,4 pkt) w produkcji półproduktów. Najwyższą wartość, 1,9 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw wytwarzających dobra inwestycyjne; najniższą, -40 pkt, dla produkcji trwałych dóbr konsumpcyjnych.

4. W przekroju regionalnym w tym badaniu poprawę koniunktury odnotowano tylko w makroregionie południowym – wskaźnik koniunktury zwiększył swoją wartość o 3,0 pkt. Dla tego makroregionu wskaźnik przyjął też najwyższą wartość, -5,8 pkt. W pozostałych regionach koniunktura pogorszyła się. Największy spadek wartości wskaźnika, o 23 pkt, odnotowano dla makroregionu wschodniego, a najniższy, o 4,9 pkt, dla województwa mazowieckiego. Najniższą wartość, -20,1 pkt, wskaźnik przyjął dla makroregionu północnego.

5. Kolejny miesiąc zmiany wartości wskaźnika koniunktury i głównych sald są, mimo pozytywnego oddziaływania czynników sezonowych, w większości ujemne. Zmalały, zarówno w skali miesiąca jak i roku, wielkości produkcji i zamówień, pogorszyła się sytuacja finansowa przedsiębiorstw i ich oceny ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. Wzrosły zapasy. Osłabło tempo wzrostu cen. Jediną pozytywną stroną wyników czerwcowego badania koniunktury przemysłowej jest wzrost wielkości zatrudnienia w porównaniu z czerwcem, jednak zmiana w skali roku jest ujemna. Umocniło się ujemne oddziaływanie czynników cyklicznych i utrwaliła się spadkowa tendencja, którą obserwujemy w przemyśle przetwórczym od początku 2018 roku. Prognozy ankietowanych producentów nie napawają optymizmem. Oceny przedsiębiorstw prywatnych i publicznych różnią się zarówno w ocenie stanu bieżącego, jak i przewidywań dot. rozwoju sytuacji w najbliższych miesiącach.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmniejszyła się w porównaniu z czerwcem aż o 16,8 pkt, do poziomu -11,9 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 14,7 pkt. Spadek wartości salda zanotowano dla firm z obu sektorów własnościowych. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości produkcji miał miejsce u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda zmniejszyła się o 24,4 pkt), a najmniejszy u producentów dóbr inwestycyjnych (o 5,7 pkt). Przewidywany jest spadek poziomu produkcji w najbliższych miesiącach (choć mniejszy od zanotowanego w lipcu).

7. Saldo odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień zmniejszyło swoją wartość o 11,4 pkt do wysokości -21,2 pkt. Spadek wartości salda zanotowano tylko dla firm prywatnych. Obecna wartość

salda ogółem jest niższa od wartości sprzed roku o 19,1 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości zamówień miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się o 37,6 pkt), a wzrost odnotowano jedynie w produkcji półproduktów (o 2,5 pkt). Spodziewany jest spadek wielkości zamówień w nadchodzących miesiącach (mniejszy od zanotowanego w lipcu).

8. Saldo odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień eksportowych zwiększyło swoją wartość o 0,1 pkt. Zmiana jest więc niewielka, w granicach błędu statystycznego. Wzrost wartości salda odnotowano tylko dla firm prywatnych. Obecna wartość salda ogółem wynosi -15,1 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 12,6 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości zamówień eksportowych odnotowano w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zmniejszyła się aż o 57,8 pkt), a największy wzrost w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 11,1 pkt). Tak jak w przypadku produkcji i zamówień ogółem firmy przewidują spadek wielkości zamówień eksportowych w kolejnych miesiącach, jednak mniejszy niż zarejestrowany w lipcu.

9. Poziom zapasów zwiększył się w ciągu miesiąca o 7,3 pkt. Wzrost wartości salda odnotowano tylko dla firm prywatnych. Obecna wartość salda, 8,2 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 13,5 pkt (i najwyższa od maja 2012 r.). W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zapasów miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła aż o 60,6 pkt), a najmniejszy w produkcji półproduktów (o 1,3 pkt). Ankietowani producenci spodziewają się spadku poziomu zapasów w najbliższym okresie.

10. Opinie na temat zmian poziomu cen wyrobów gotowych są odmienne – firmy prywatne informują o spadku poziomu cen, publiczne o jego wzroście. Obecna wartość salda ogółem, 7,6 pkt, jest niższa od wartości sprzed miesiąca o 2,2 pkt i niższa od wartości sprzed roku o 3,3 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek poziomu cen miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się o 18,2 pkt), a najmniejszy w produkcji dóbr inwestycyjnych i nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (po 1,7 pkt). Spodziewane jest nieznaczne przyspieszenie tempa inflacji w następnych miesiącach.

11. Wzrósł poziom zatrudnienia. Wartość salda zwiększyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 4,1 pkt i wynosi 4,4 pkt. Jest jednak niższa od wartości sprzed roku o 3,7 pkt. Wzrost wartości salda odnotowano tylko dla firm prywatnych. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost wielkości zatrudnienia miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda wyższa o 17,4 pkt), a największy spadek w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 13,3 pkt). Firmy przewidują zmniejszenie poziomu zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw pogorszyła się, o czym informują firmy prywatne i publiczne. Wartość salda zmniejszyła się w ciągu miesiąca o 4,0 pkt i wynosi -14,3 pkt. W skali roku wartość salda obniżyła się o 11,3 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych najbardziej pogorszyła się sytuacja finansowa producentów półproduktów (wartość salda zmalała o 9,4 pkt), a poprawę zanotowano tylko u producentów dóbr inwestycyjnych (o 15,7 pkt). Prognozowane jest pogorszenie się sytuacji finansowej przetwórców w najbliższych miesiącach, choć w mniejszym stopniu niż w lipcu.

13. Pogorszyły się oceny ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. Saldo zmniejszyło swoją wartość o 2,4 pkt. Obecnie wynosi ona -12,3 pkt i jest o 7,9 pkt niższa do wartości sprzed roku. Gorzej stan gospodarki oceniają zarówno firmy prywatne jak i publiczne. W przekroju według głównych grup produktowych największe pogorszenie się ocen zanotowano u producentów półproduktów (wartość salda obniżyła się o 14,7 pkt), a poprawę wyłącznie u producentów dóbr inwestycyjnych (o 27,7 pkt).

Firmy z obu sektorów spodziewają się pogorszenia ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju (wartość salda prognostycznego jest niemal dwukrotnie niższa od wartości salda diagnostycznego).

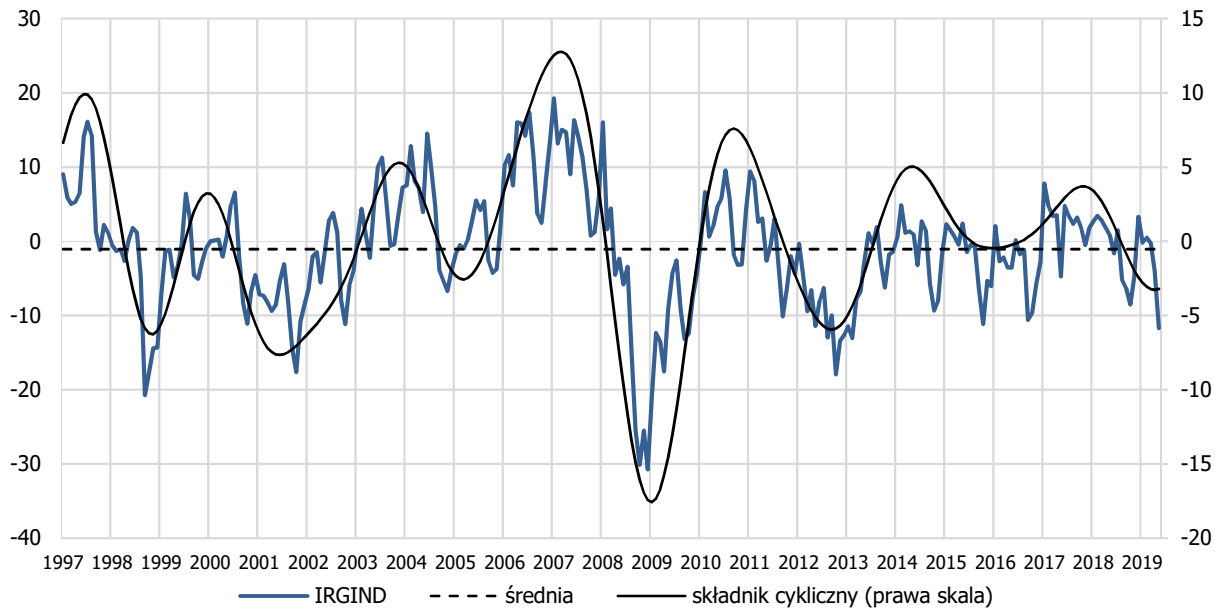
14. W ciągu kwartału zwiększyła się konkurencyjność na polskim rynku produktów wytwarzanych za granicą. Wartość salda zwiększyła się o 8,2 pkt, do poziomu 15,2 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 9,3 pkt. Opinie przedsiębiorstw prywatnych i publicznych są zgodne zarówno w ocenie zmian bieżących, jak i co do przewidywań na kolejny kwartał – przewidywane jest utrzymanie się tendencji wzrostu konkurencyjności importu.

15. Zwiększył się także, o 1,1 punktu procentowego, stopień wykorzystania mocy produkcyjnych. Wynosi on obecnie 73,9%, tj. o 0,7 pkt proc. więcej niż przed rokiem. Przedsiębiorstwa spodziewają się spadku stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych w następnym kwartale.

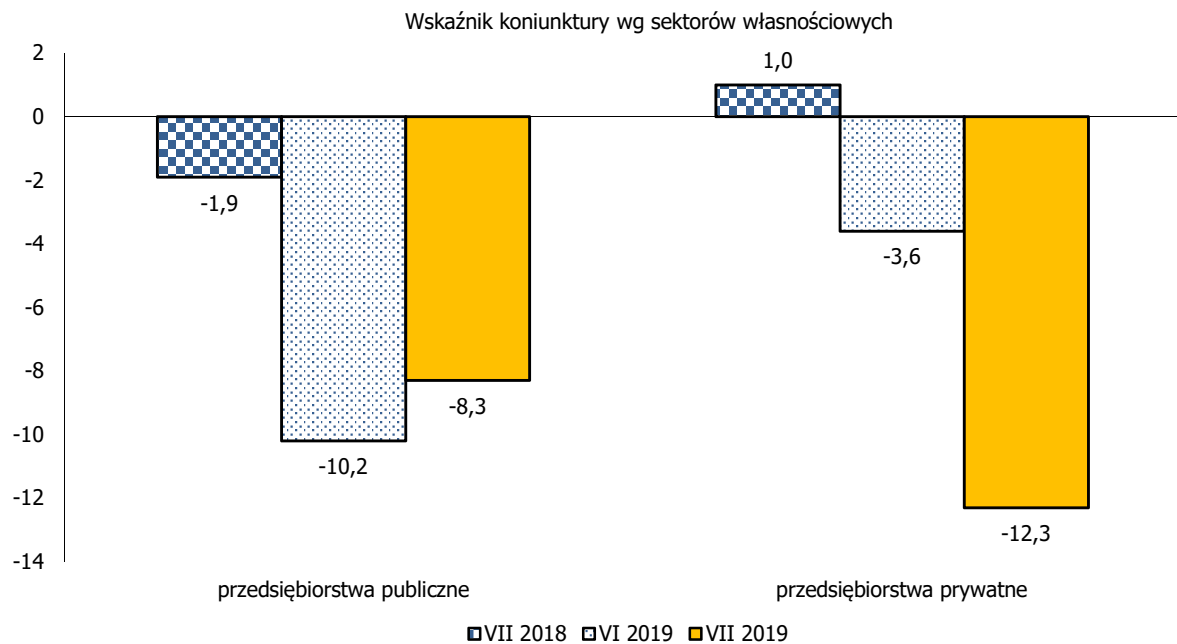
16. W porównaniu z kwietniem br. zwiększyła się uciążliwość barier działalności gospodarczej. Jako główne ograniczenia ich aktywności produkcyjnej przedsiębiorstwa wymieniają: niewystarczający popyt krajowy (48,9% ankietowanych, o 5,4 pkt proc. więcej niż przed kwartałem), brak wykwalifikowanej siły roboczej (45,1%, o 4,4 pkt proc. więcej niż kwartał temu), obciążenia podatkowe (44,7 %, o 2,0 pkt proc. więcej niż przed trzema miesiącami) i niestabilność przepisów prawnych (41,5 %, o 1,7 pkt proc. mniej niż w kwietniu br.).

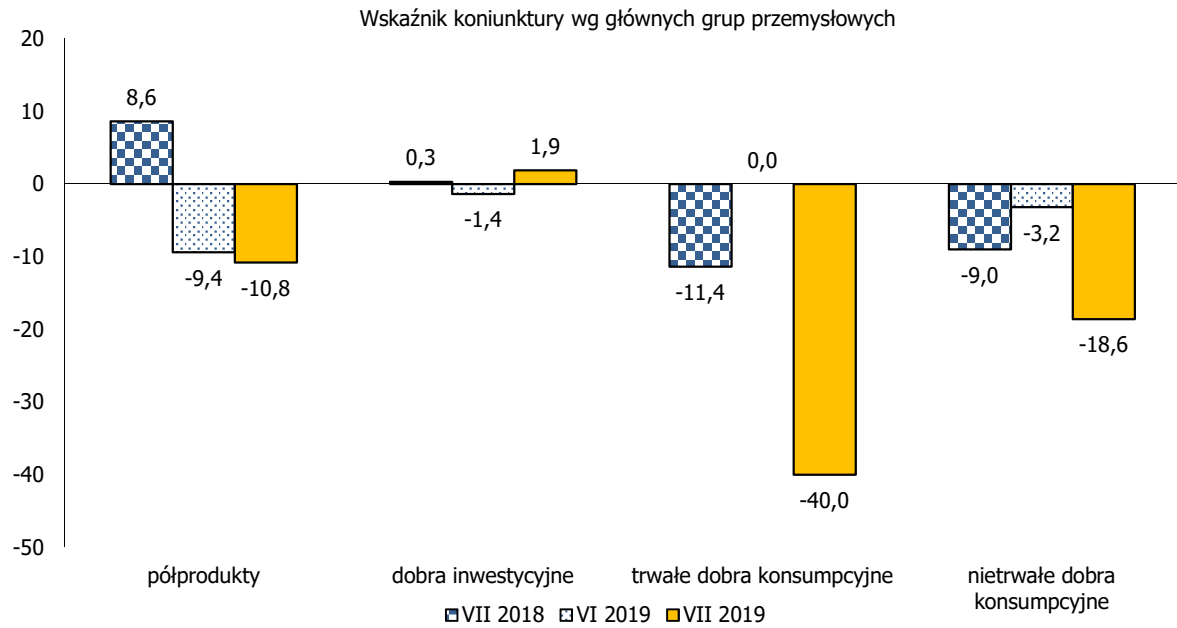
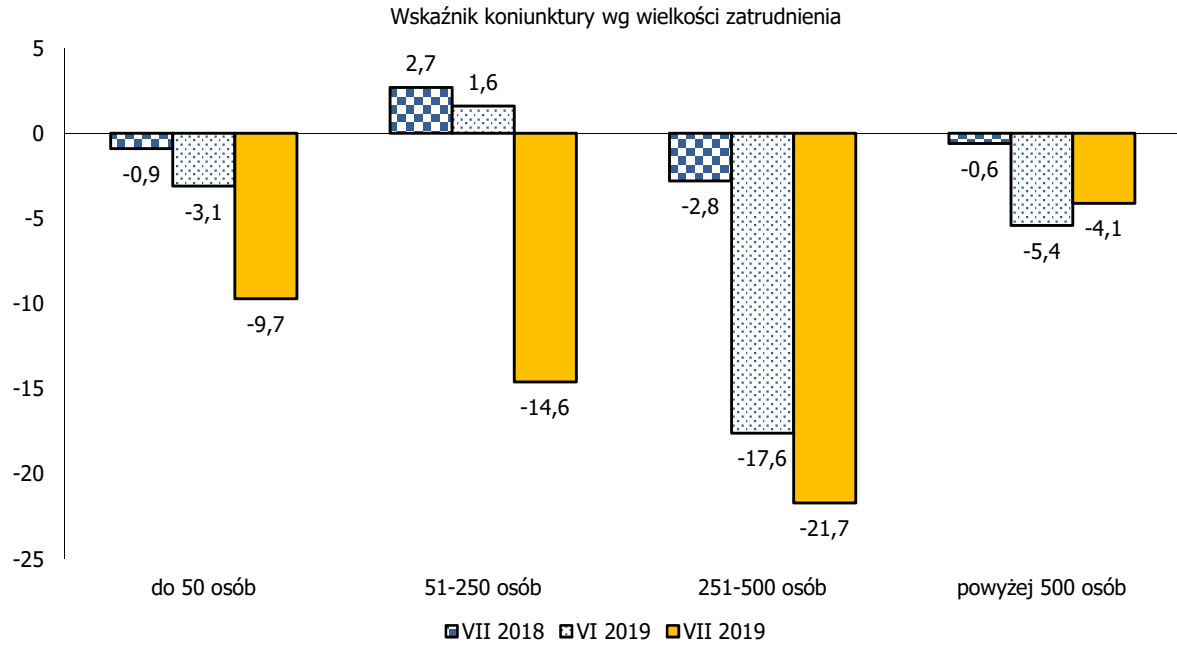
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

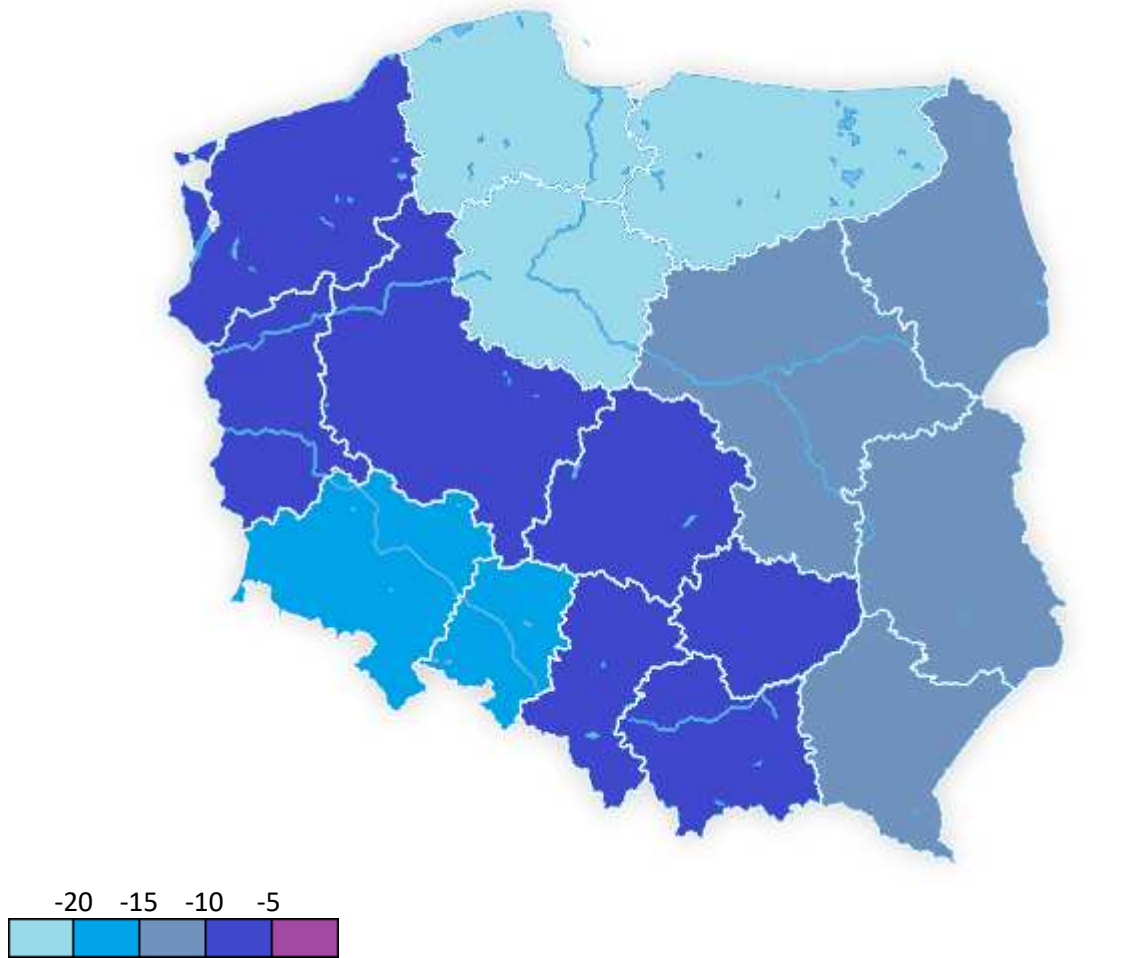

składowe salda	VII'18	III'19	IV'19	V'19	VI'19	VII'19
1. wielkość produkcji – przewidywania	-0,9	11,1	9,8	7,5	-1,4	-5,8
2. wielkość zamówień – stan	-2,1	-7,1	-6,5	-8,3	-9,8	-21,2
3. zapasy - stan	-5,3	4,6	1,8	0,0	0,9	8,2
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	0,8	-0,2	0,5	-0,3	-4,0	-11,7

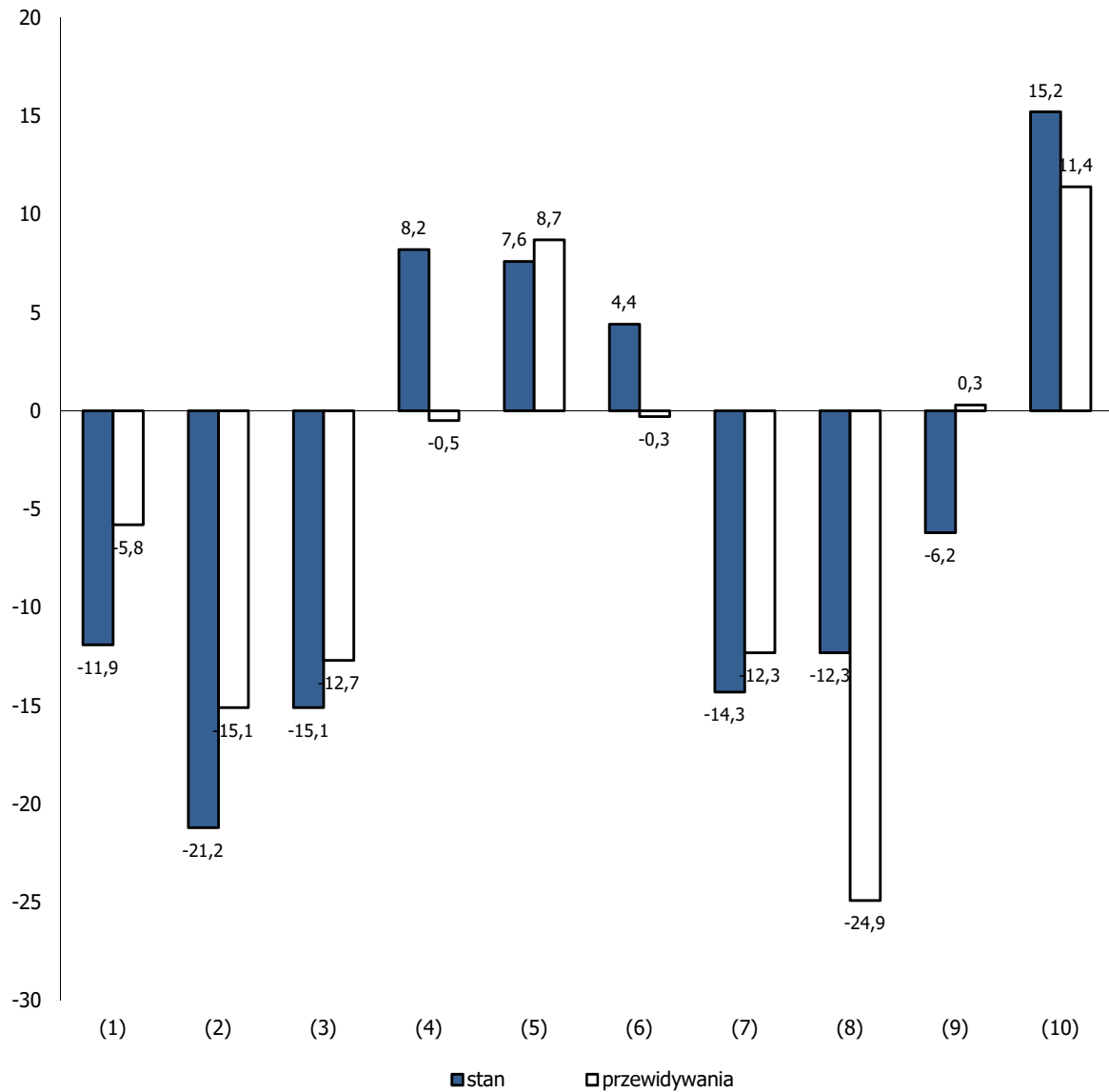

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	VII'18	VI'19	VII'19
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	5,7	-8,8	-5,8
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	6,1	4,9	-7,3
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	-9,7	-5,7	-19,5
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	1,5	-15,1	-20,1
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-0,6	-3,3	-8,8
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	10,4	12,7	-10,3
Województwo mazowieckie	-18,2	-6,8	-11,7

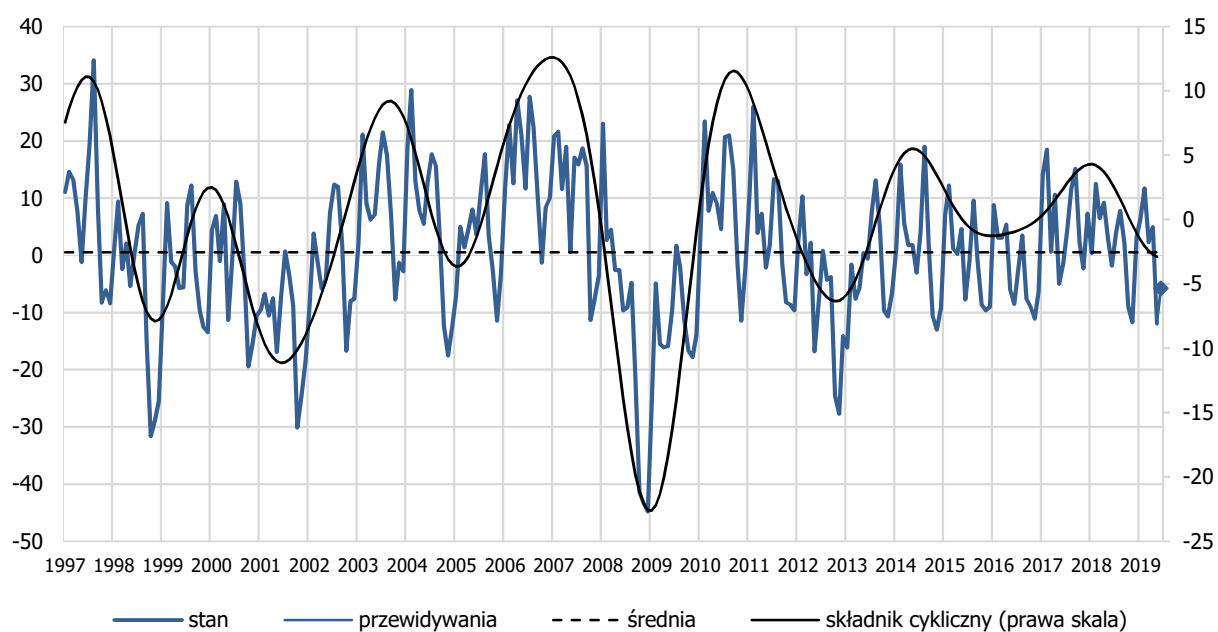
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

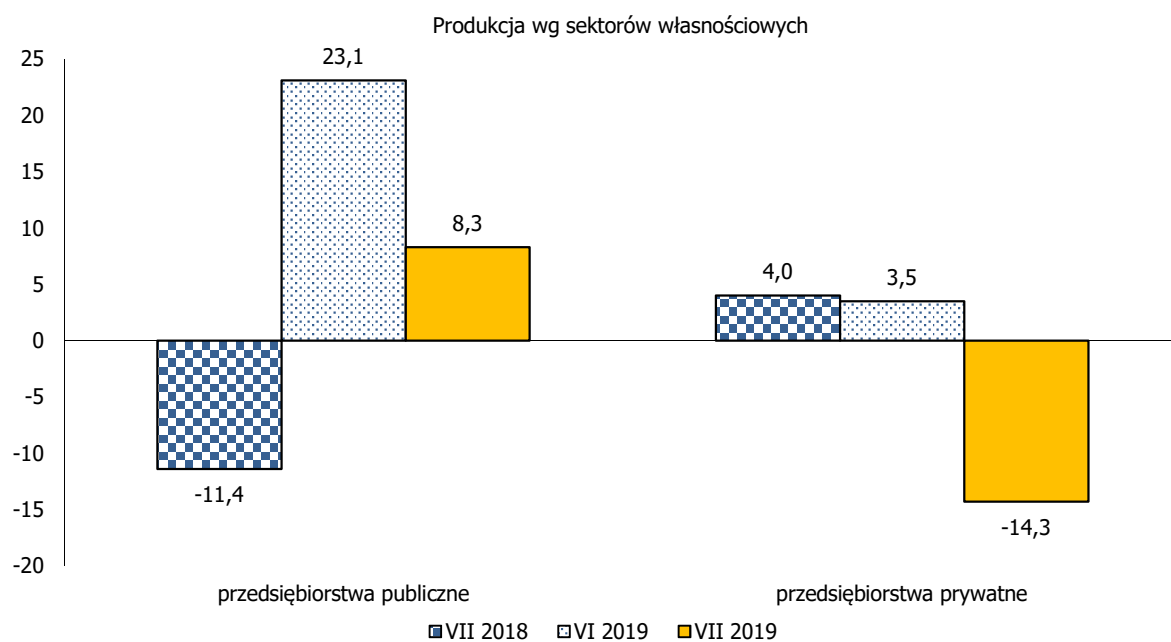
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (10) konkurencyjność towarów zagranicznych

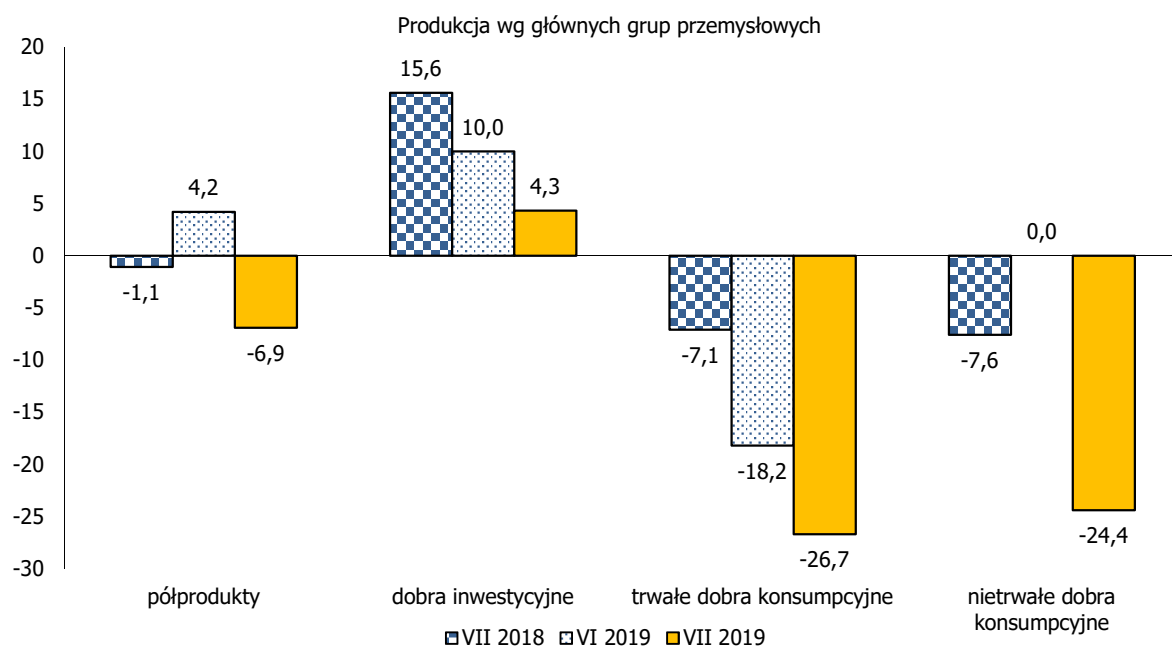
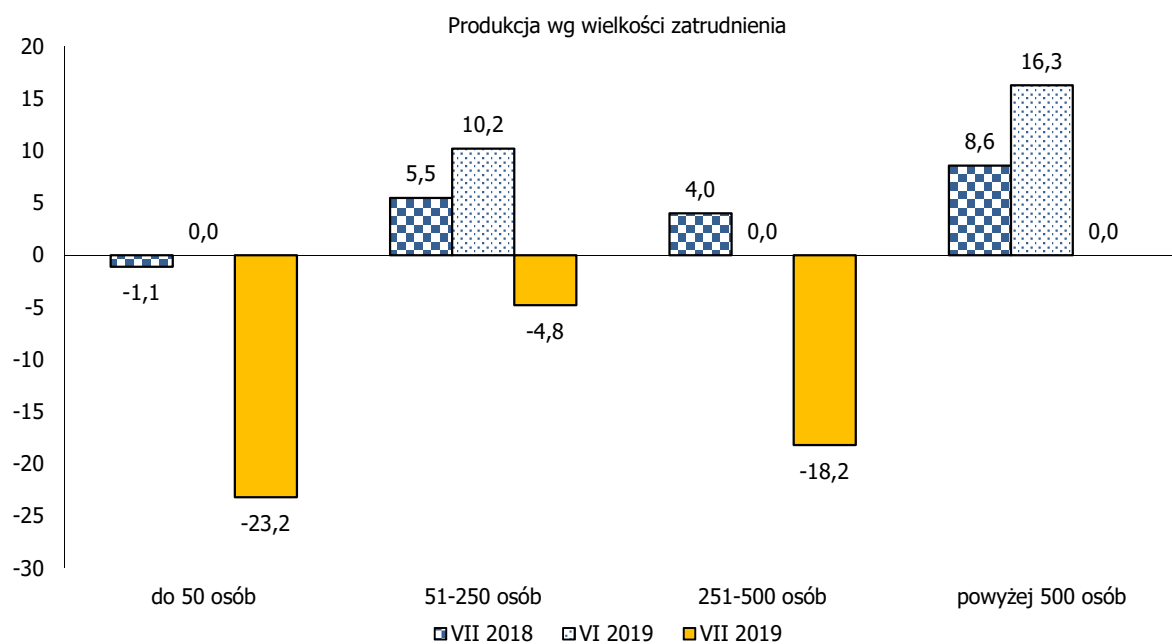
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

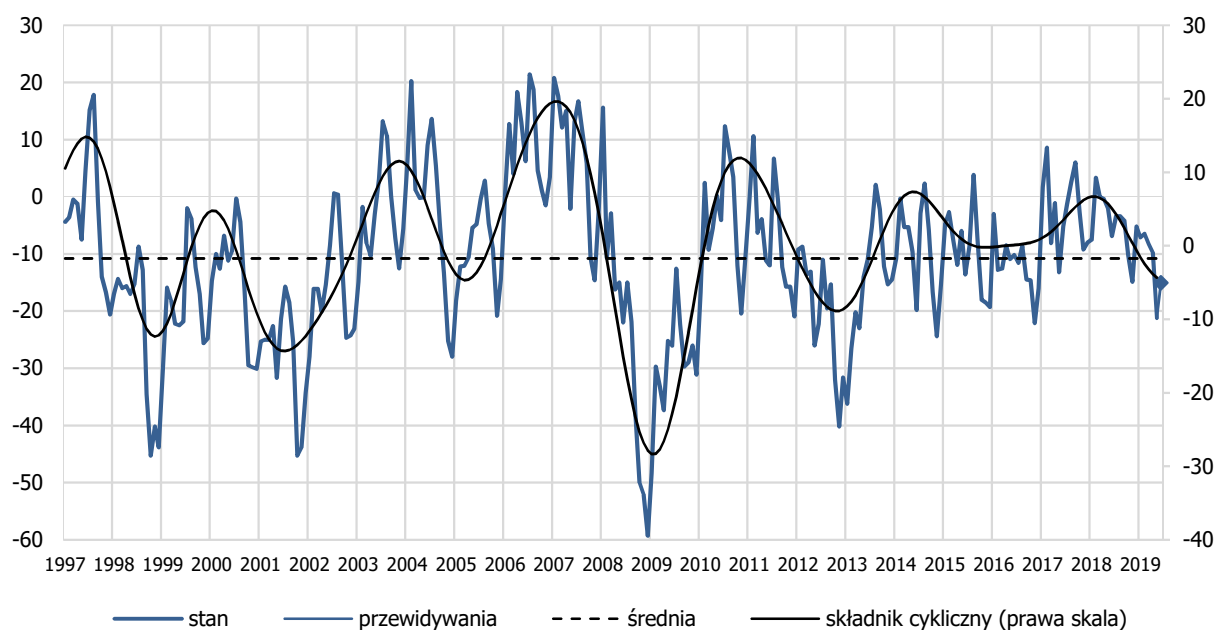

	VII'18	IV'19	V'19	VI'19	VII'19	przewidywania
wzrost	24,5	31,3	23,8	22,2	17,9	18,4
brak zmiany	53,7	49,0	54,6	60,5	52,2	57,4
spadek	21,8	19,7	21,6	17,3	29,9	24,2
saldo (1.-3.)	2,8	11,7	2,3	4,9	-11,9	-5,8

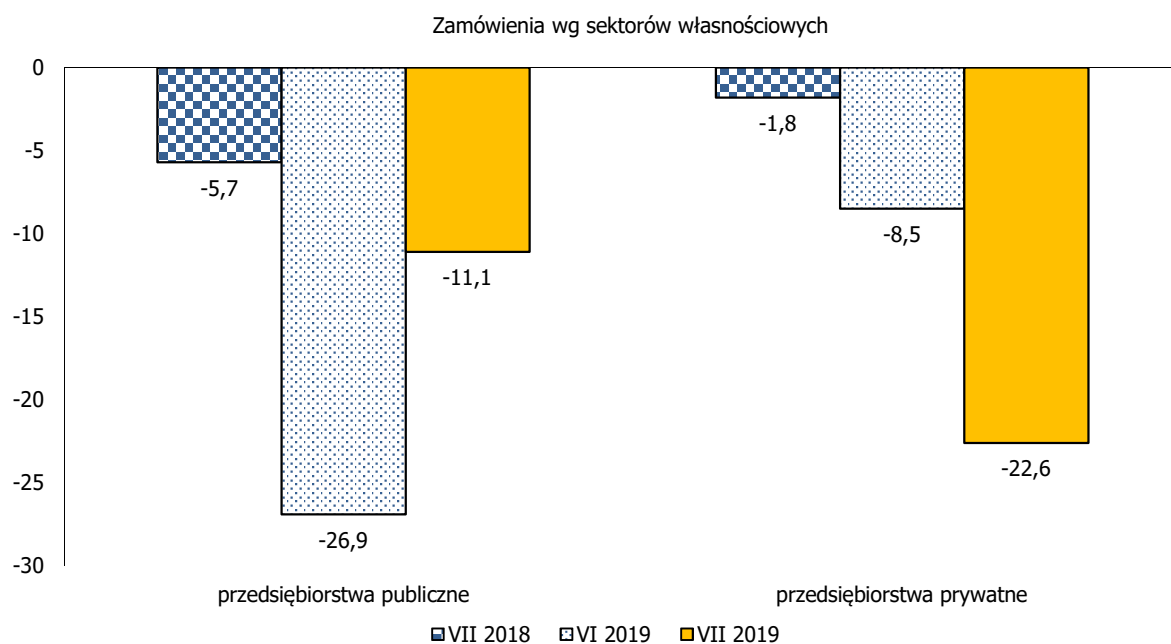

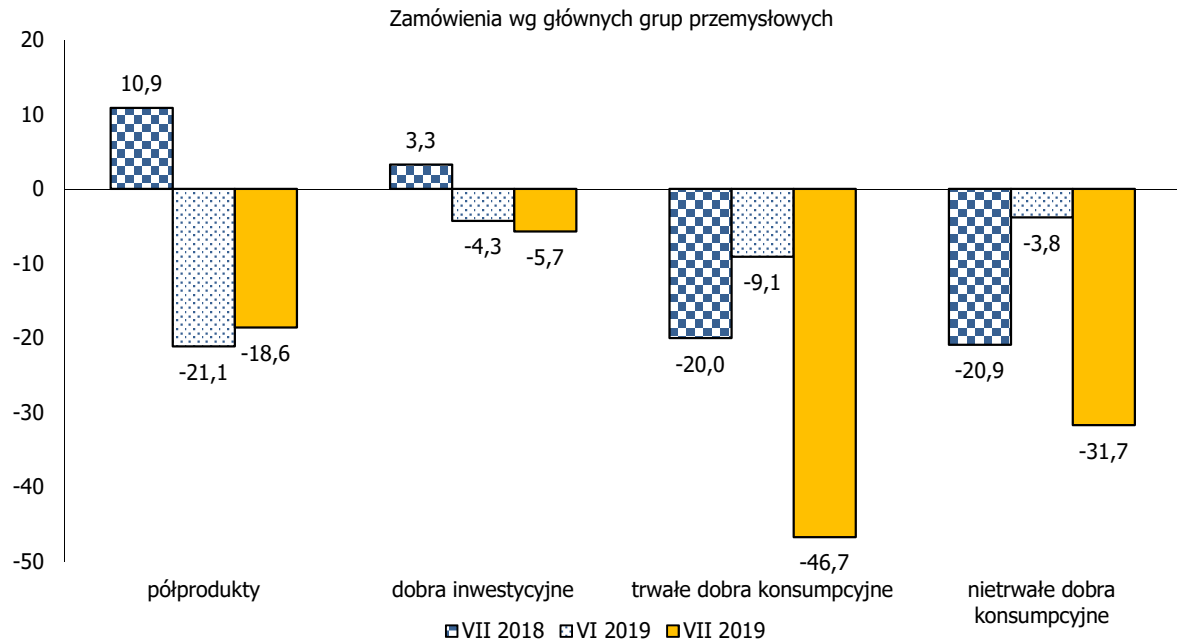
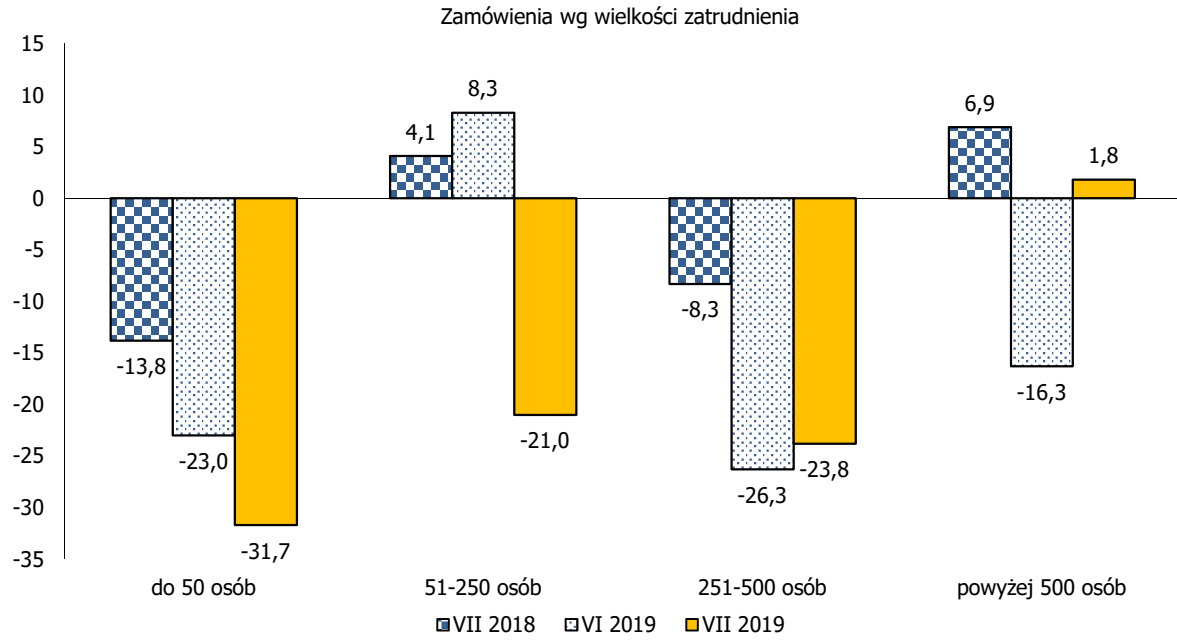

2. Zamówienia ogółem

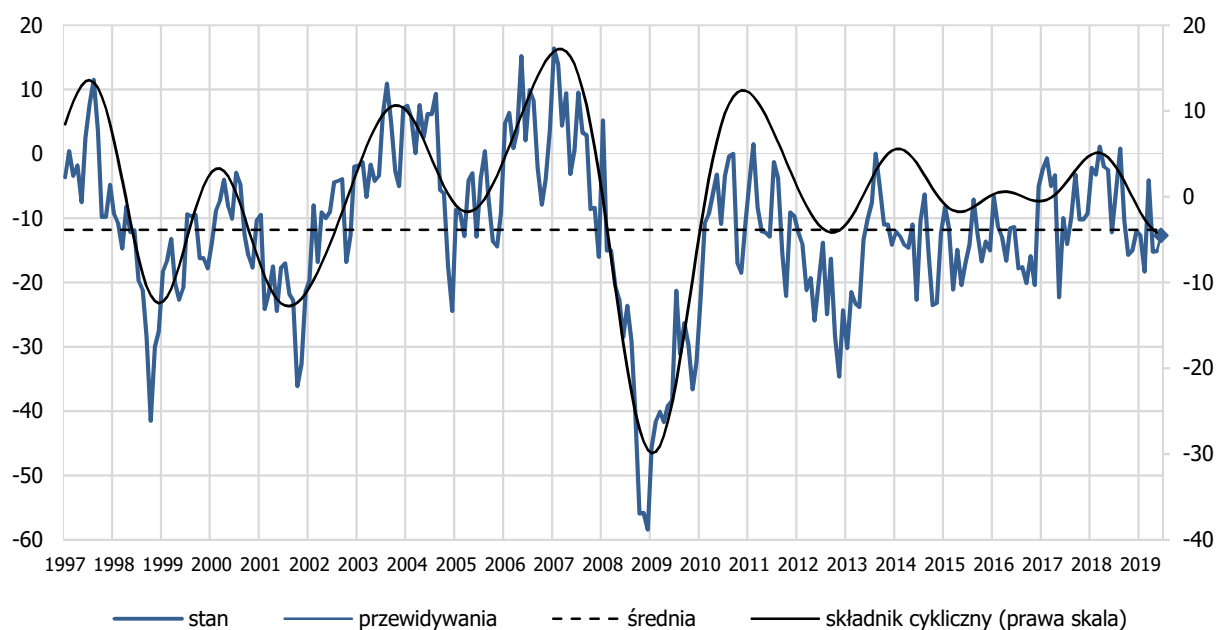

	VII'18	IV'19	V'19	VI'19	VII'19	przewidywania
wzrost	21,9	22,3	21,1	17,0	13,1	14,8
brak zmiany	54,1	48,8	49,6	56,3	52,6	55,3
spadek	24,0	28,8	29,3	26,7	34,3	29,9
saldo (1.-3.)	-2,1	-6,5	-8,3	-9,8	-21,2	-15,1

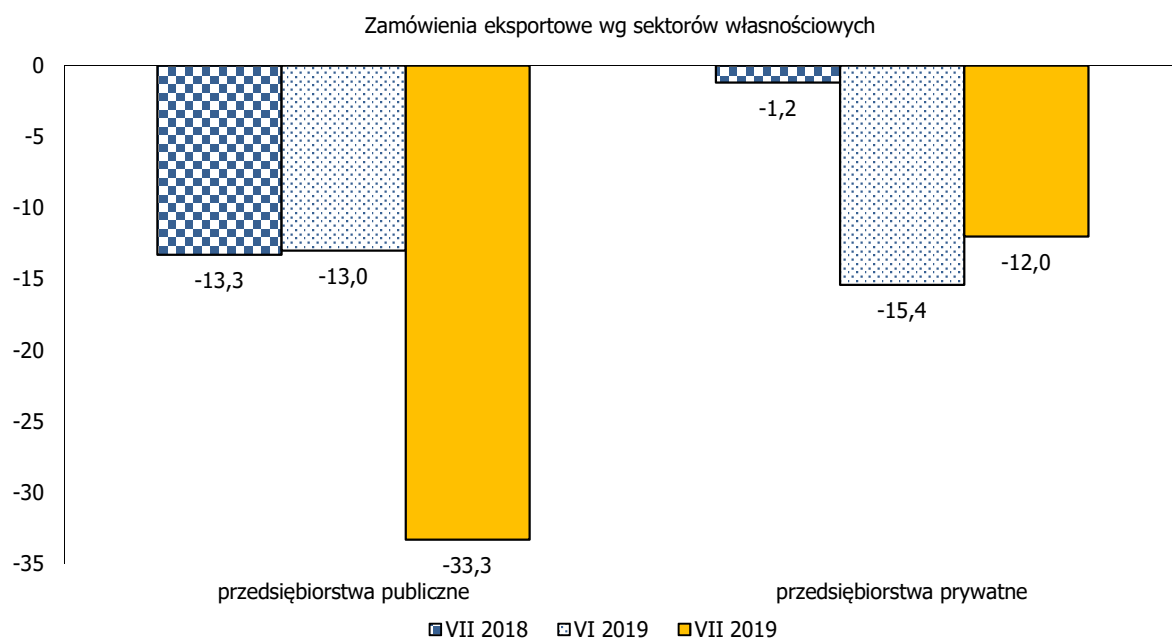

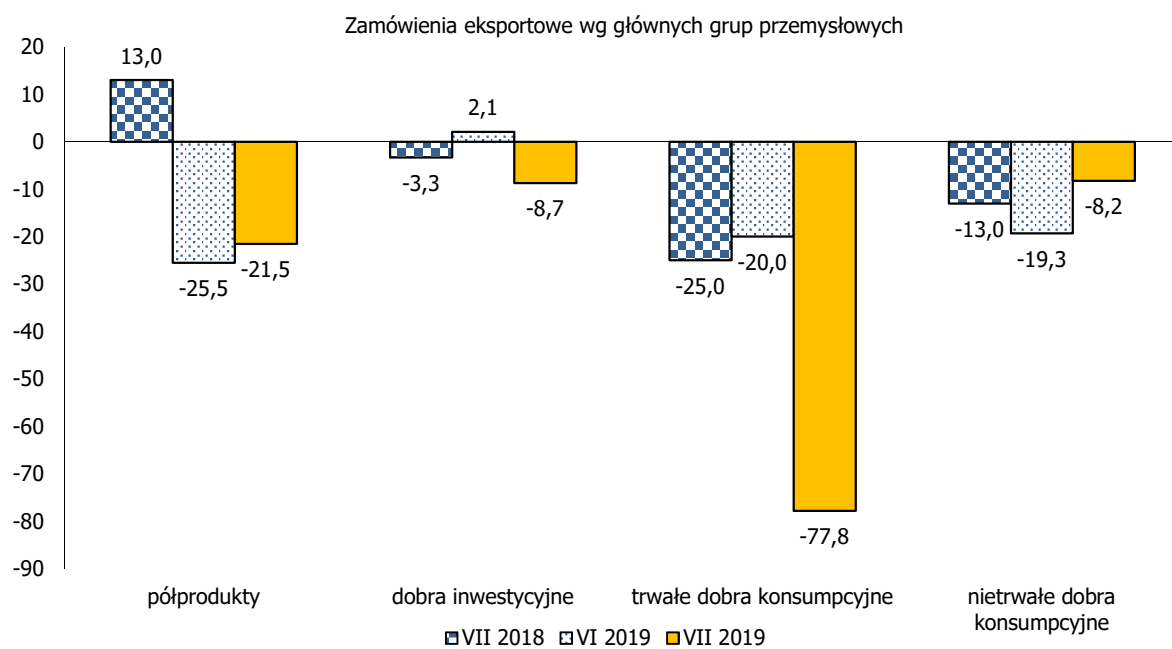
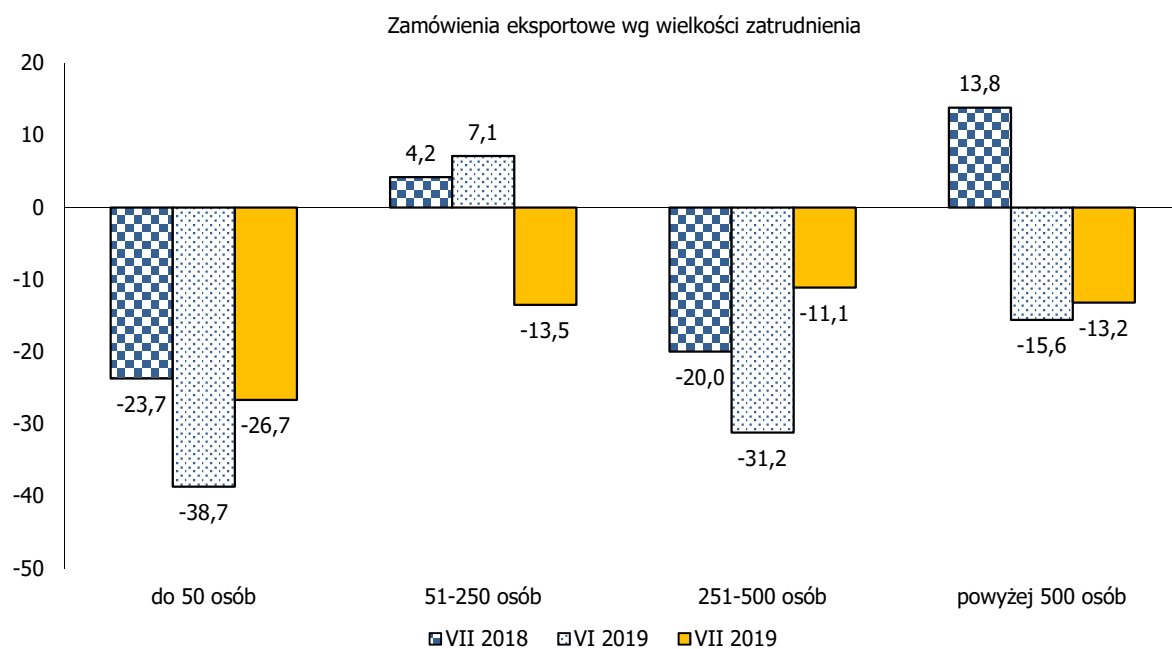

3. Zamówienia eksportowe

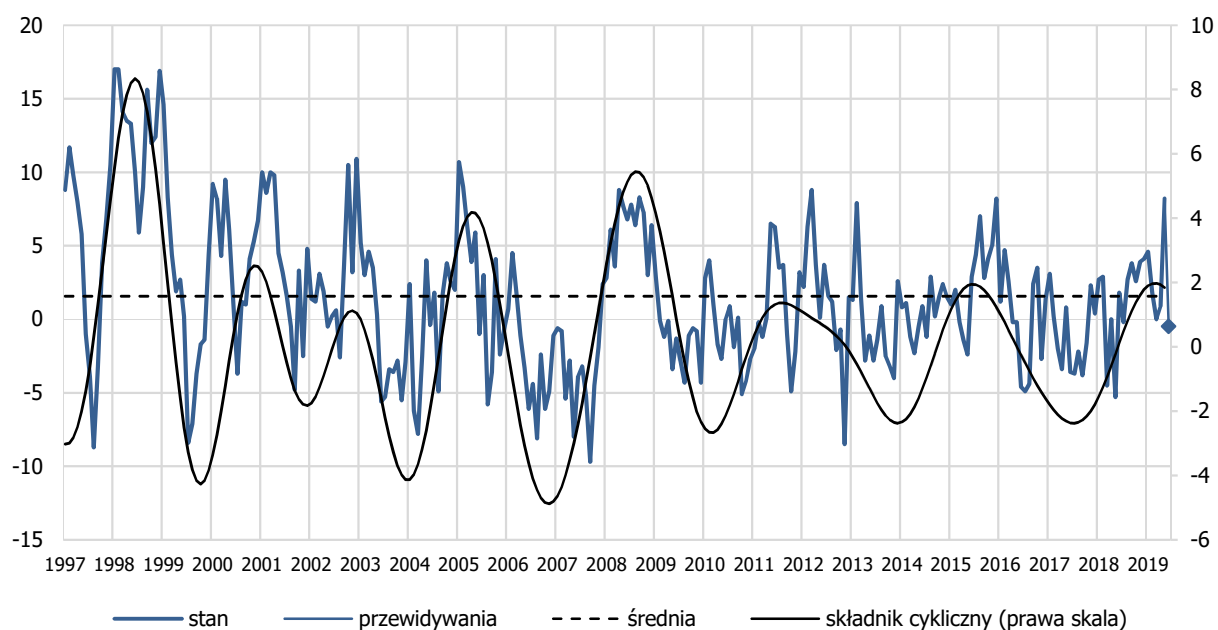

	VII'18	IV'19	V'19	VI'19	VII'19	przewidywania
wzrost	25,1	16,6	21,7	14,3	15,6	15,4
brak zmiany	47,3	48,5	52,5	56,2	53,8	56,6
spadek	27,6	34,9	25,8	29,5	30,7	28,1
nie dotyczy	54,9	63,3	57,0	52,7	61,3	57,0
saldo (1.-3.)	-2,5	-18,3	-4,1	-15,2	-15,1	-12,7

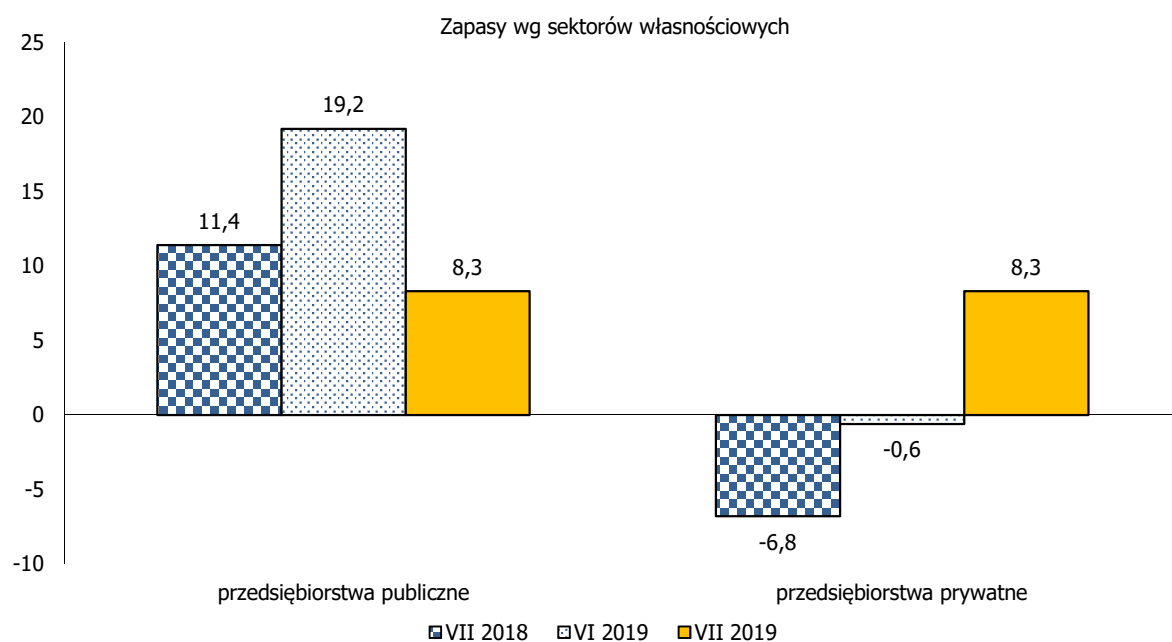

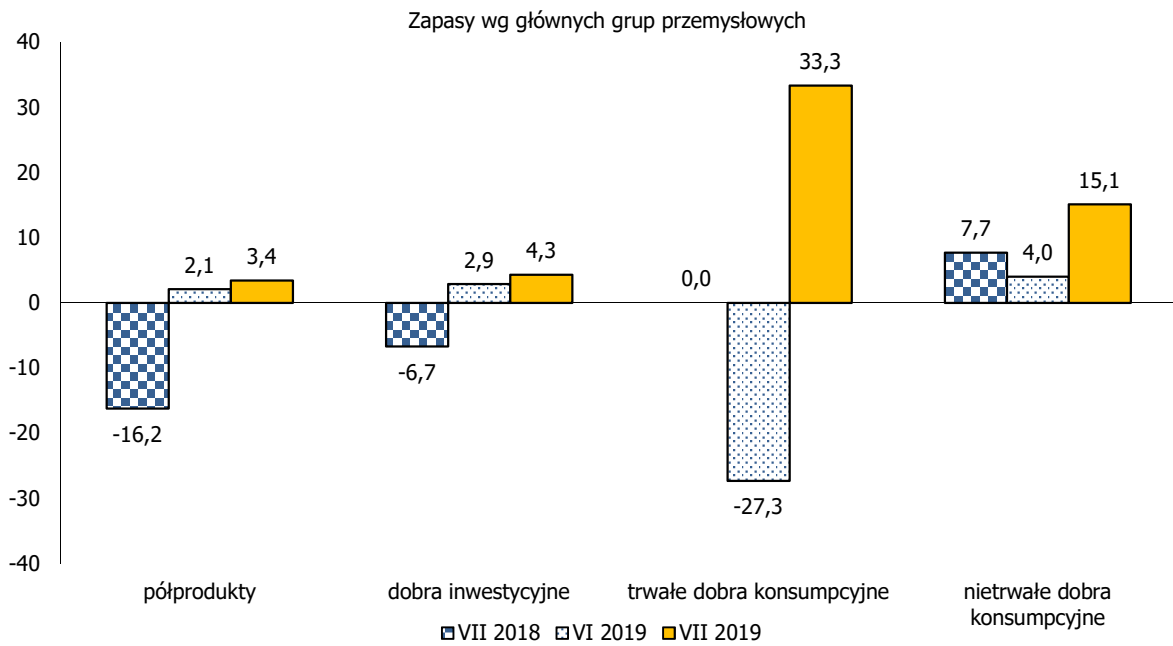
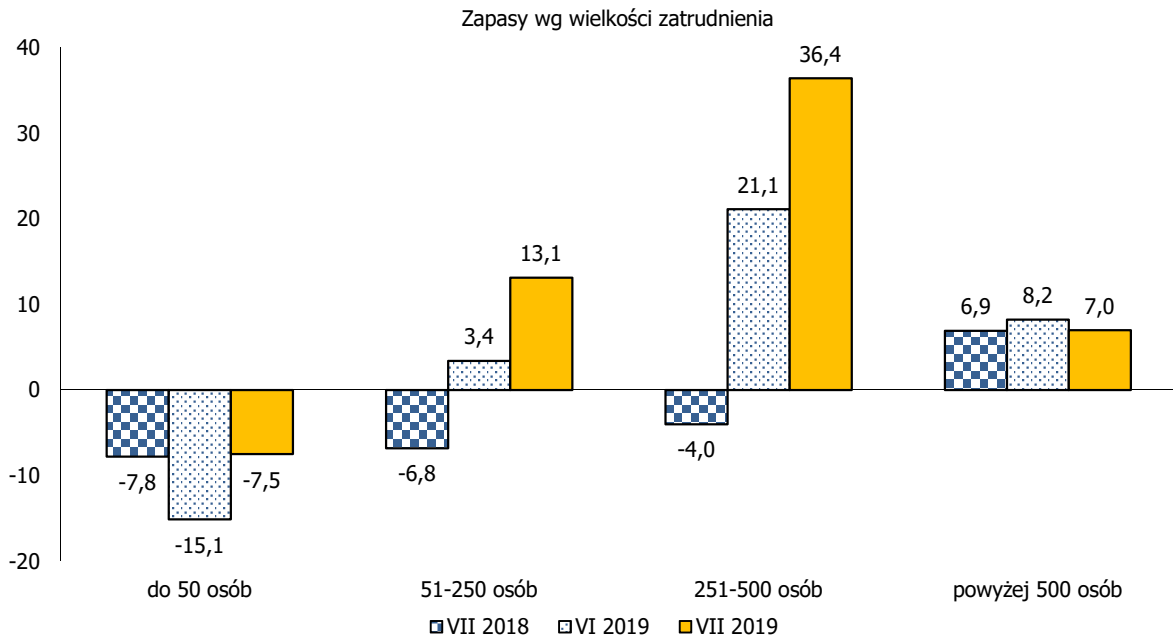

4. Zapasy

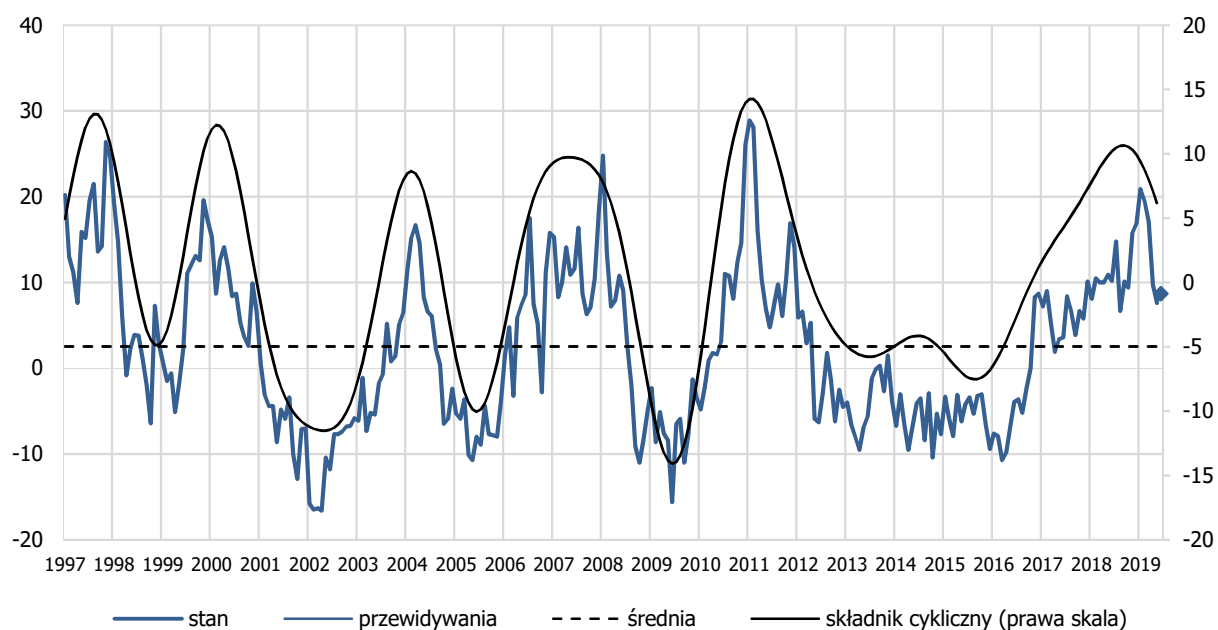

	VII'18	IV'19	V'19	VI'19	VII'19	przewidywania
wzrost	12,9	18,4	14,9	14,3	20,8	12,7
brak zmiany	68,8	65,0	70,3	72,2	66,6	74,0
spadek	18,2	16,6	14,9	13,5	12,6	13,3
saldo (1.-3.)	-5,3	1,8	0,0	0,9	8,2	-0,5

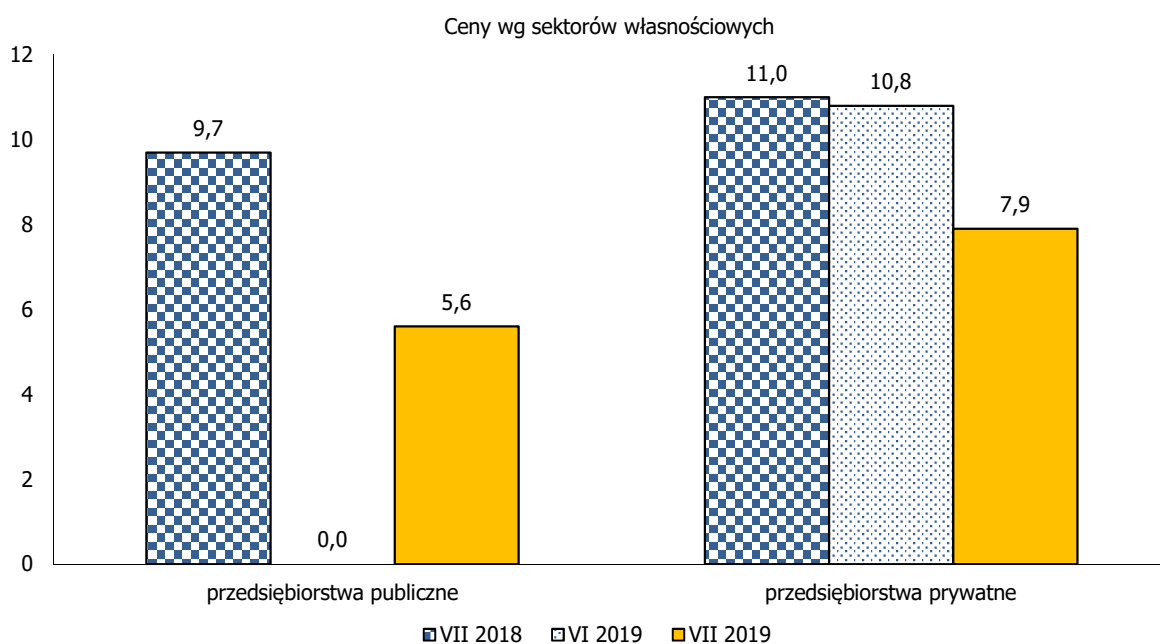

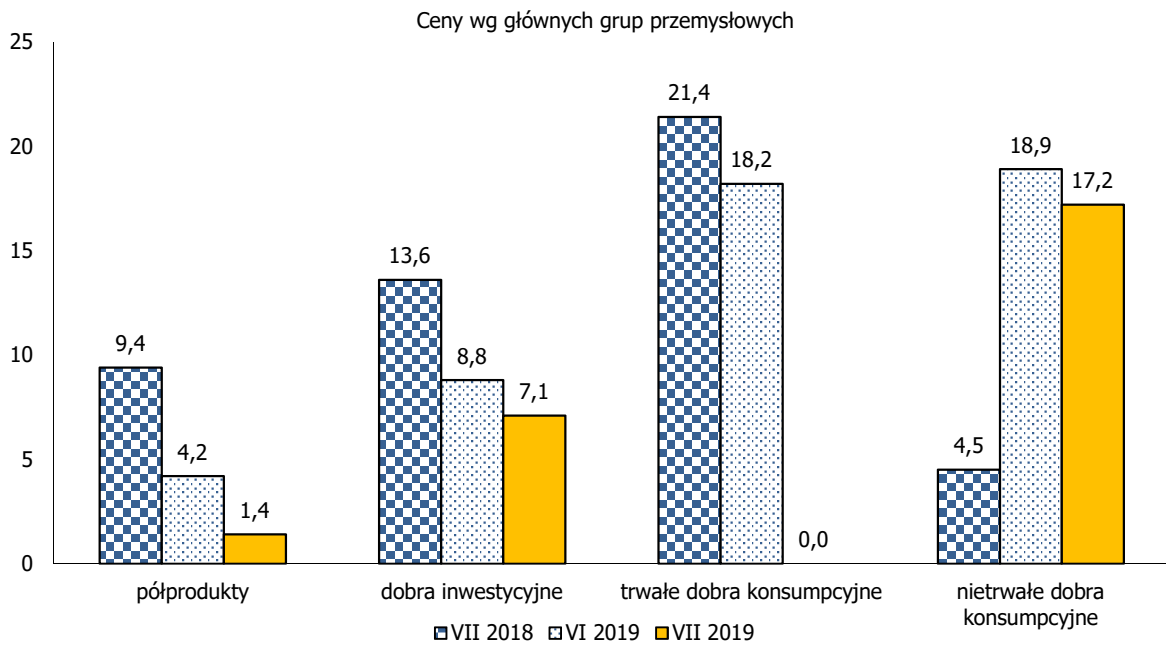
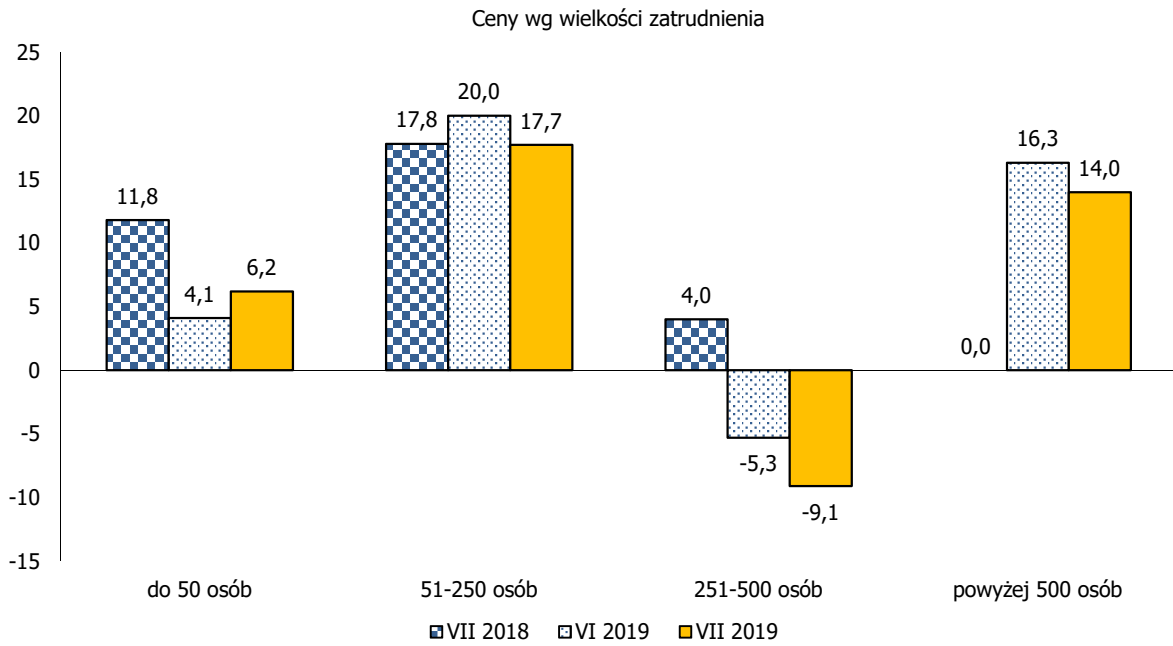

5. Ceny

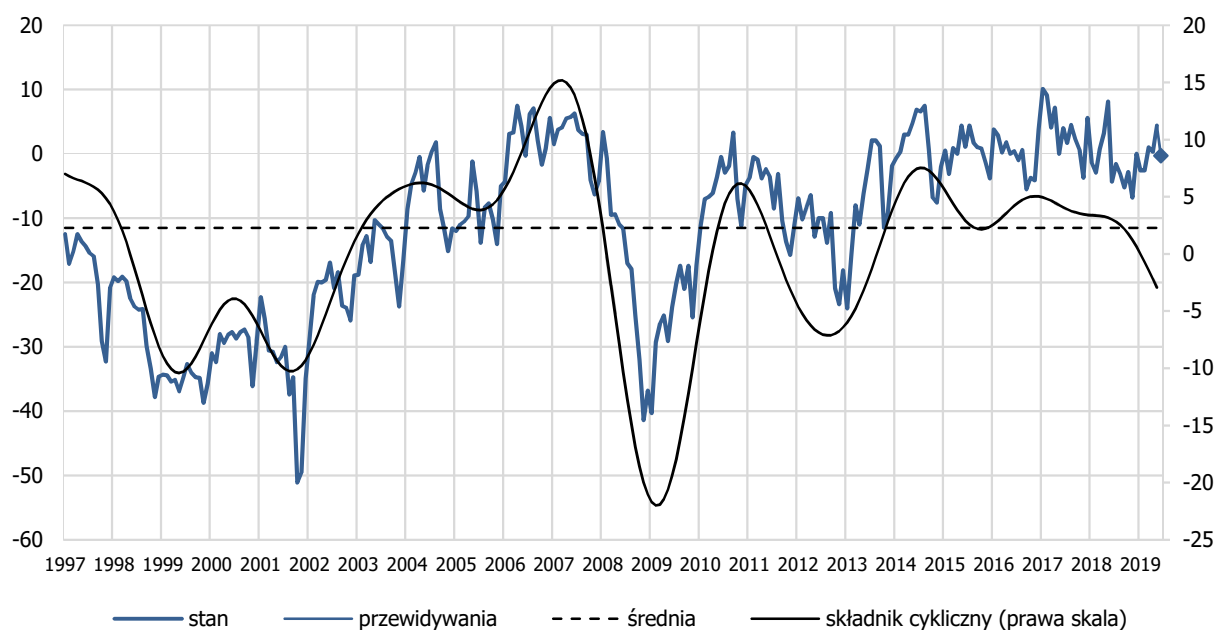

	VII'18	IV'19	V'19	VI'19	VII'19	przewidywania
wzrost	14,4	24,7	23,9	15,6	14,3	17,1
brak zmiany	82,1	70,1	69,3	78,6	78,9	74,5
spadek	3,5	5,2	6,8	5,8	6,8	8,4
saldo (1.-3.)	10,9	19,5	17,1	9,8	7,6	8,7

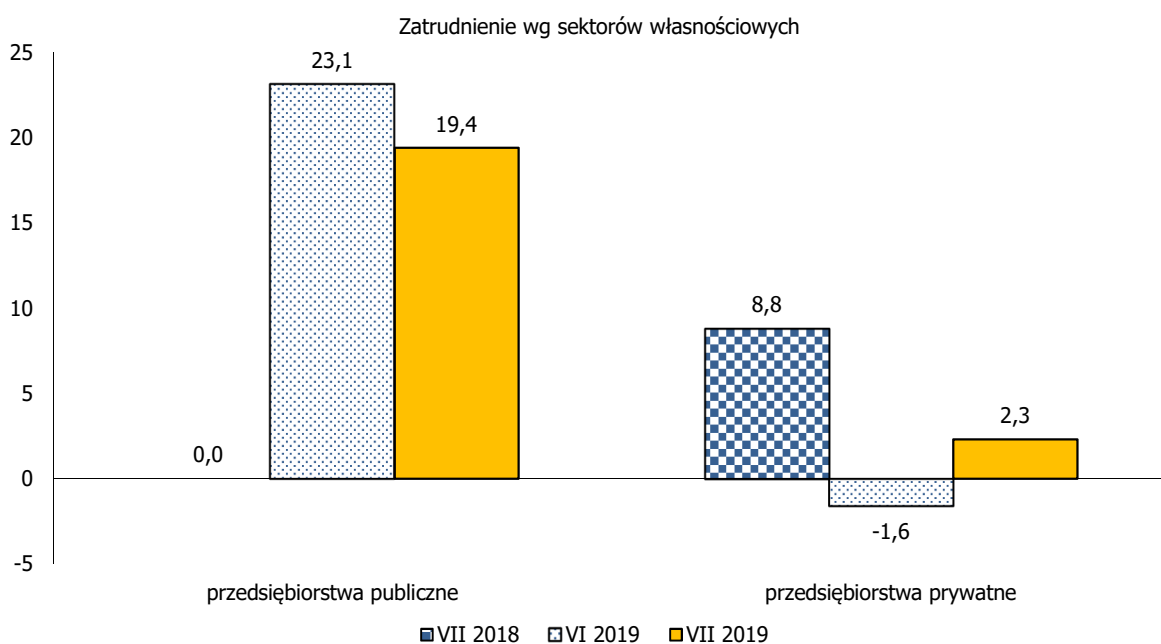

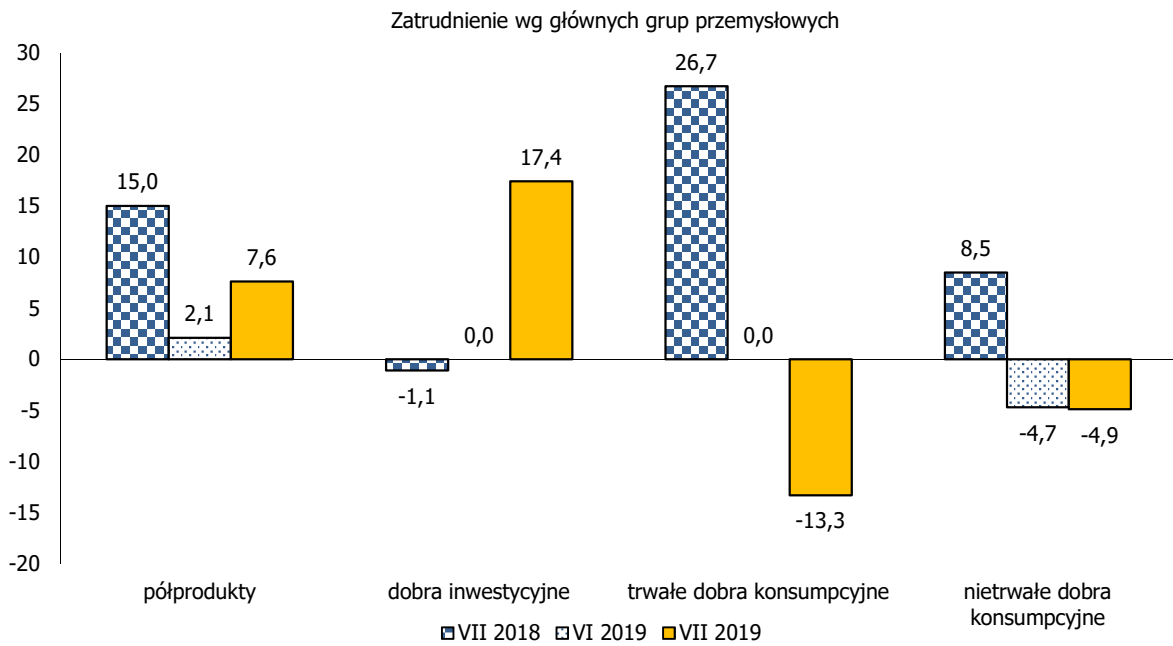
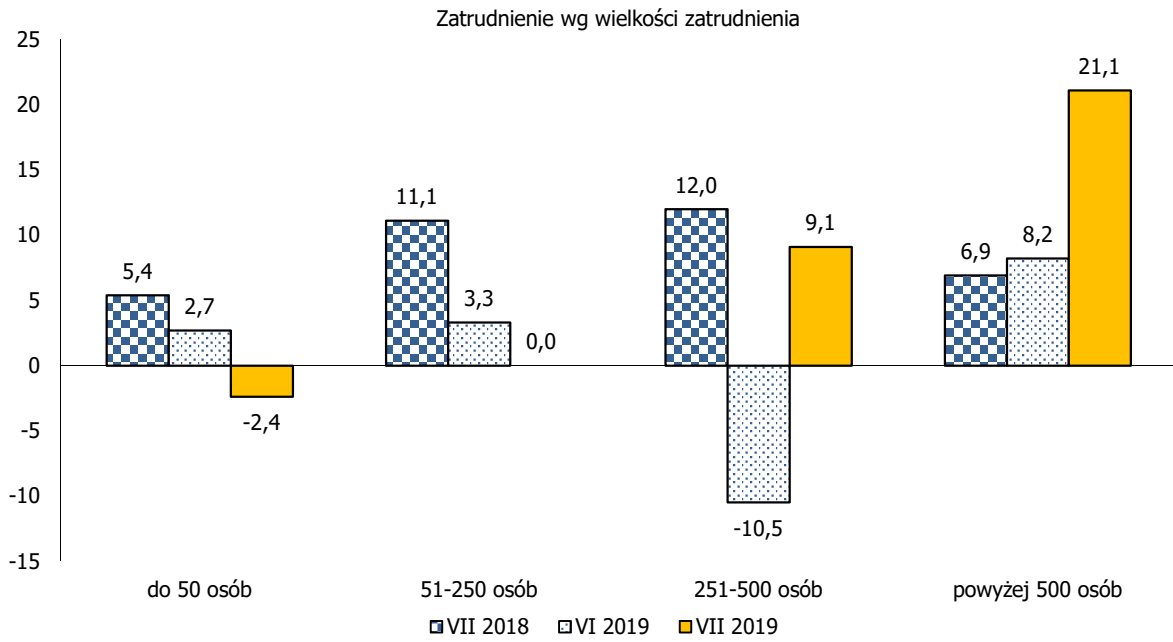

6. Zatrudnienie

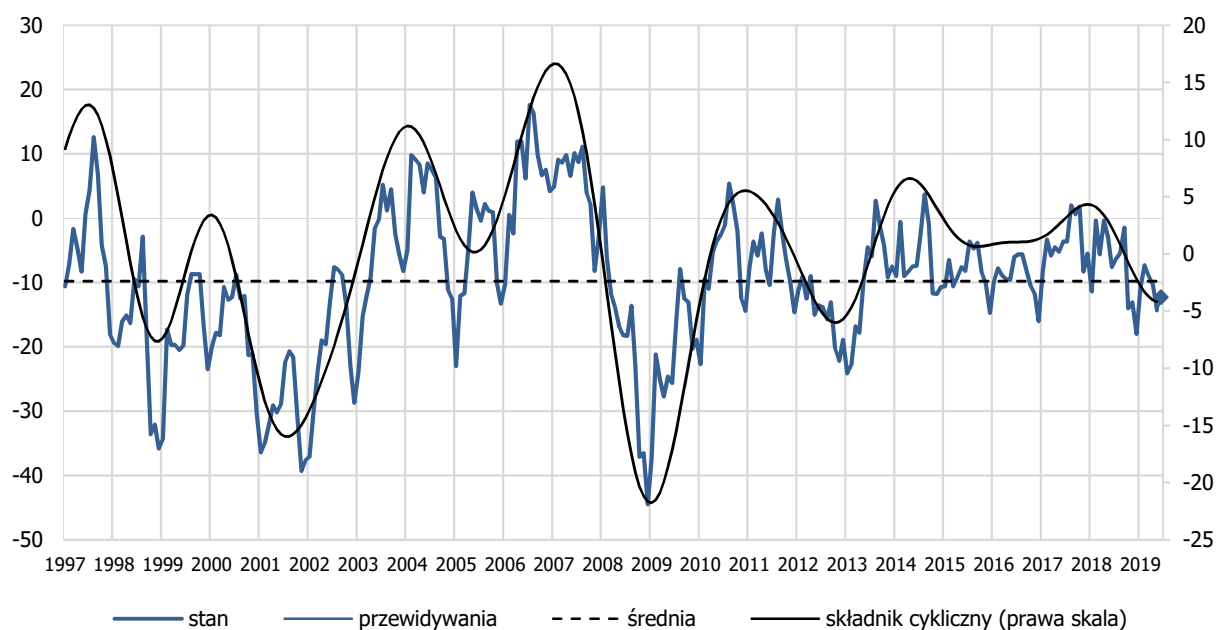

	VII'18	IV'19	V'19	VI'19	VII'19	przewidywania
wzrost	20,3	11,8	13,1	12,6	14,1	10,5
brak zmiany	67,4	73,8	74,7	75,0	76,3	78,7
spadek	12,2	14,4	12,1	12,4	9,6	10,8
saldo (1.-3.)	8,1	-2,6	1,0	0,3	4,4	-0,3

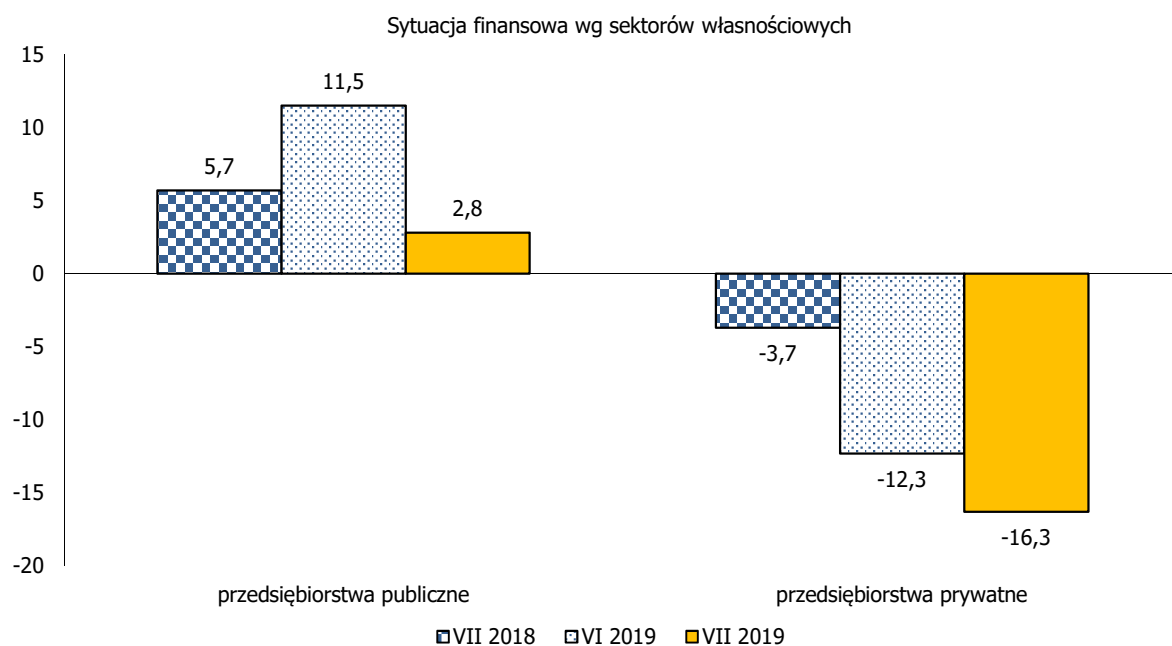

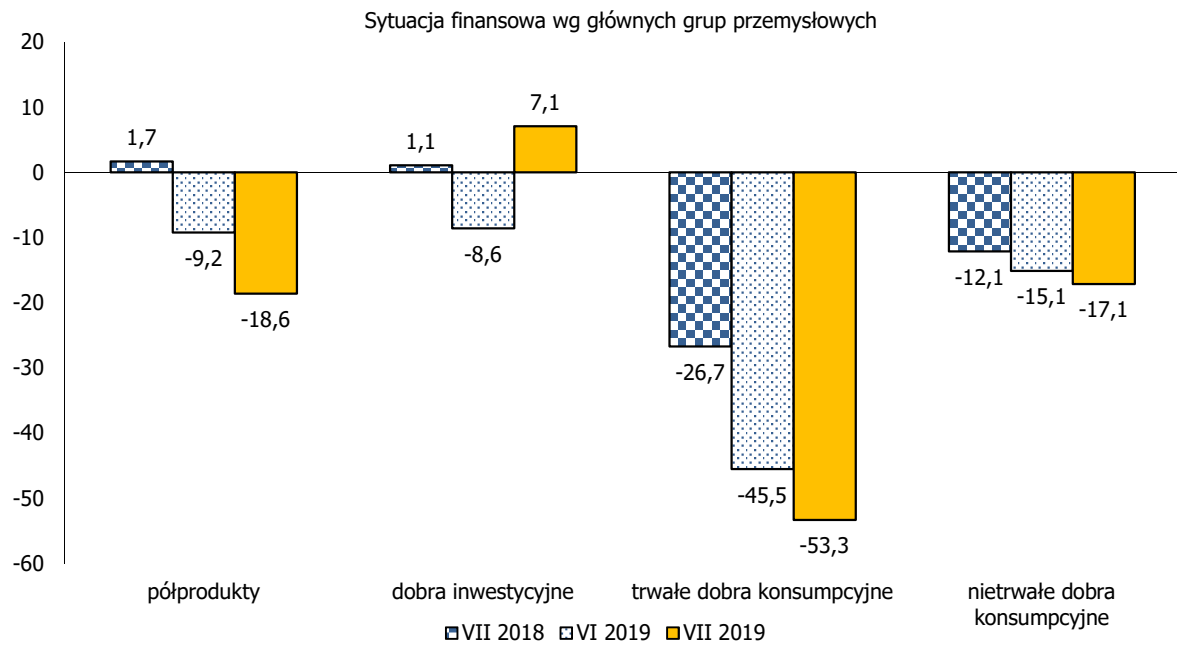
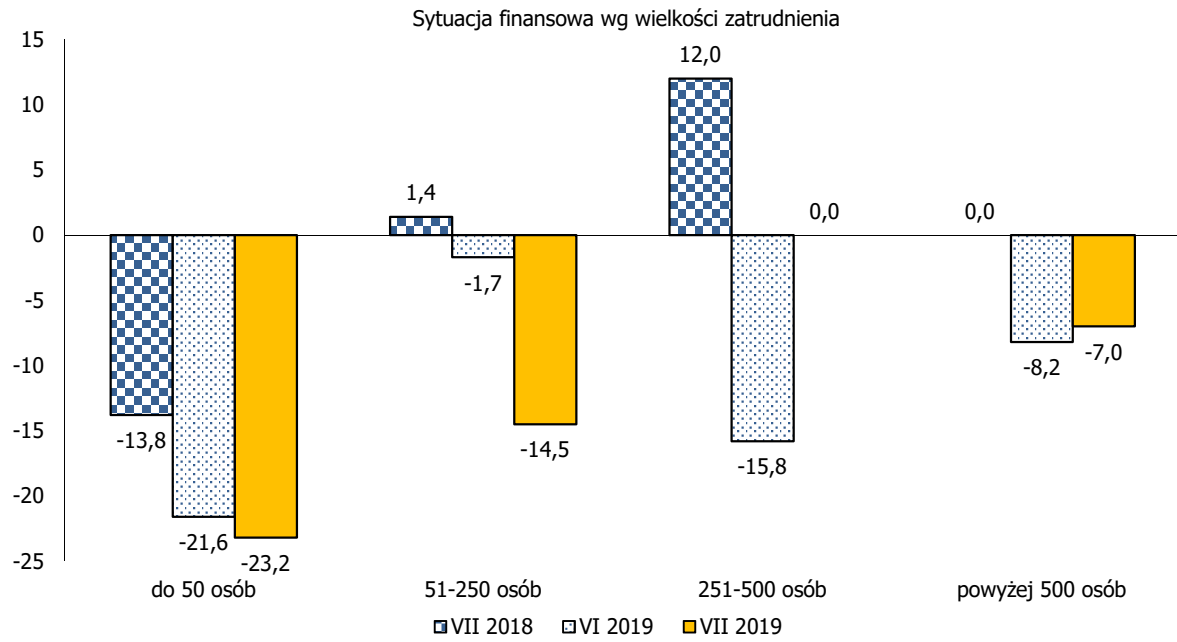

7. Sytuacja finansowa

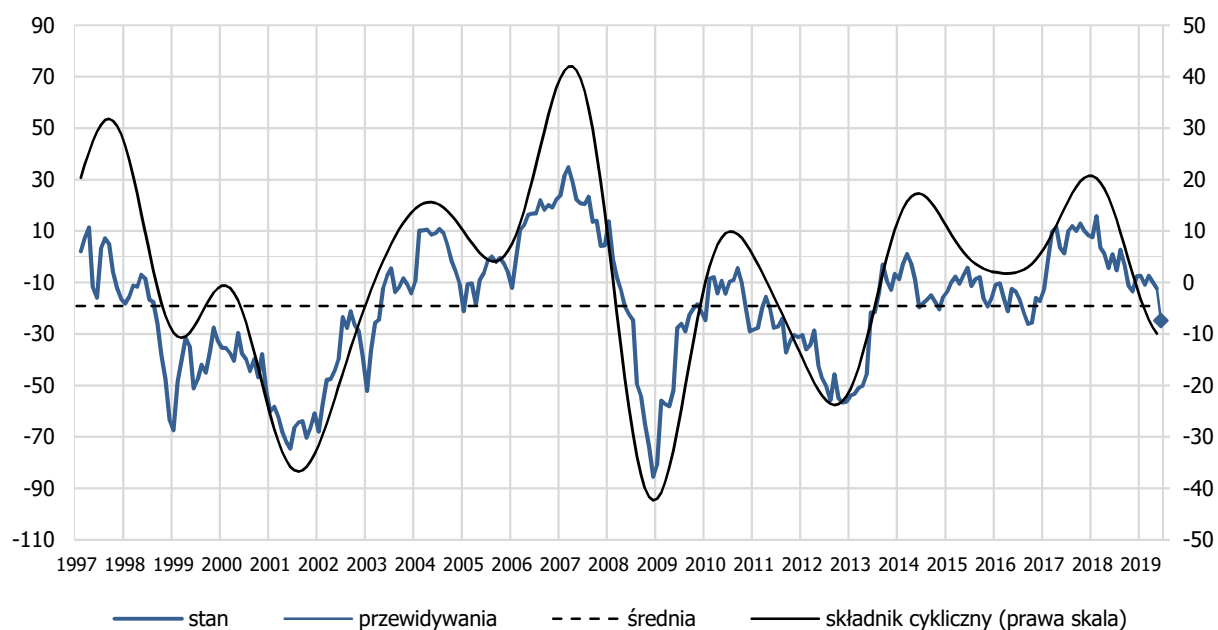

	VII'18	IV'19	V'19	VI'19	VII'19	przewidywania
poprawa	14,0	15,0	12,0	11,2	8,8	9,2
brak zmiany	69,1	62,7	66,9	67,2	68,1	69,4
pogorszenie	16,9	22,3	21,1	21,6	23,1	21,5
saldo (1.-3.)	-3,0	-7,3	-9,0	-10,3	-14,3	-12,3

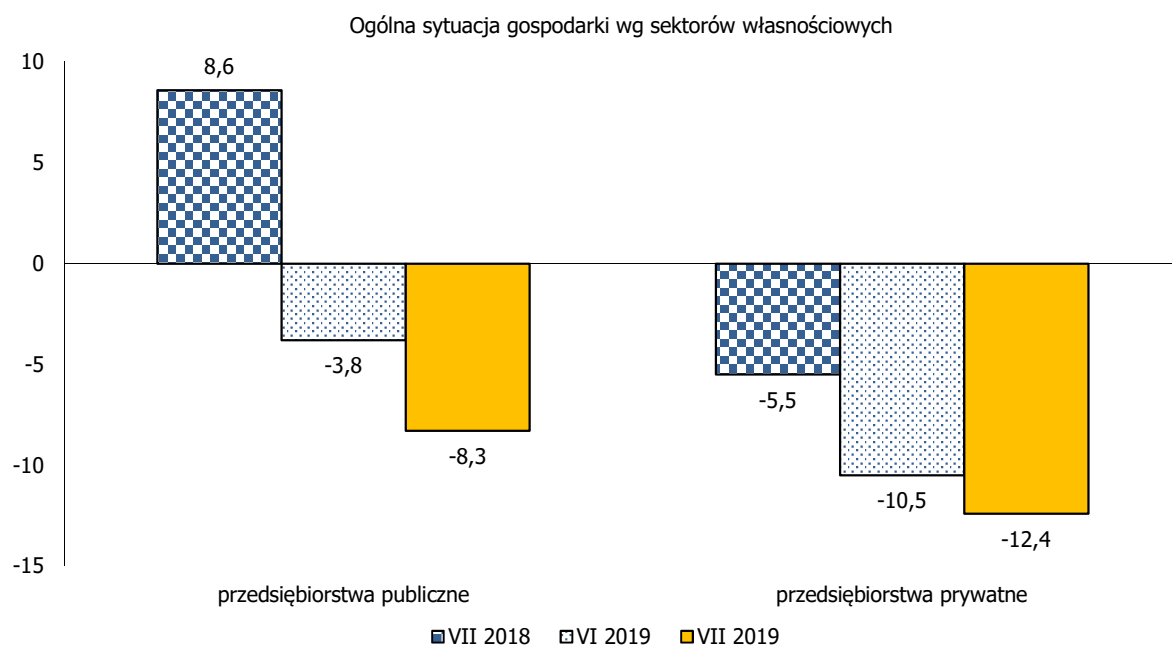

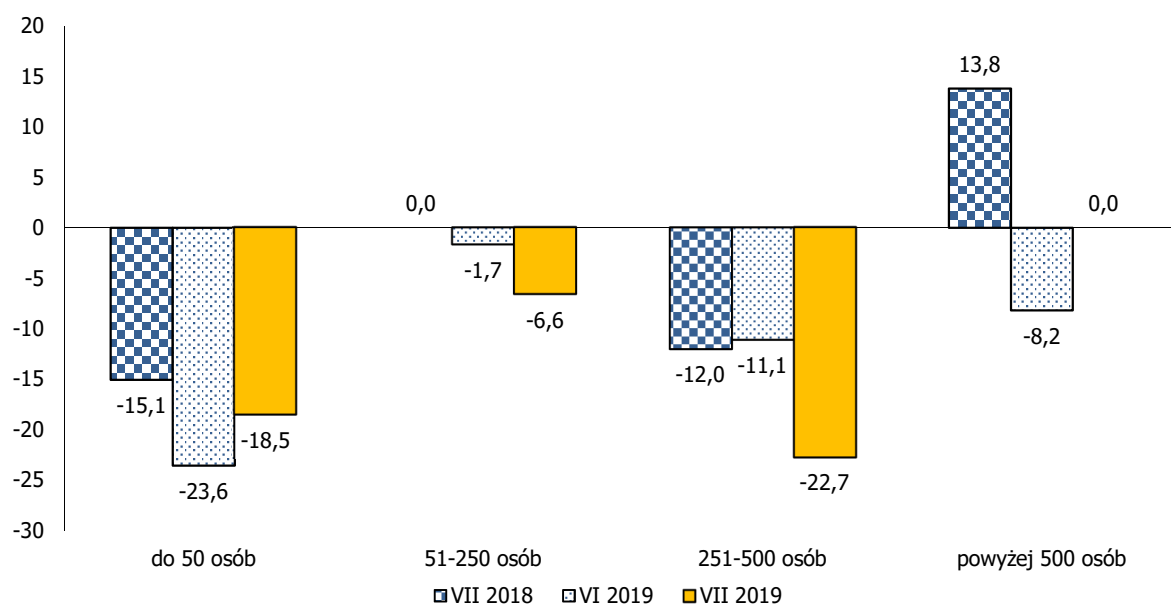
8. Ogólna sytuacja gospodarki

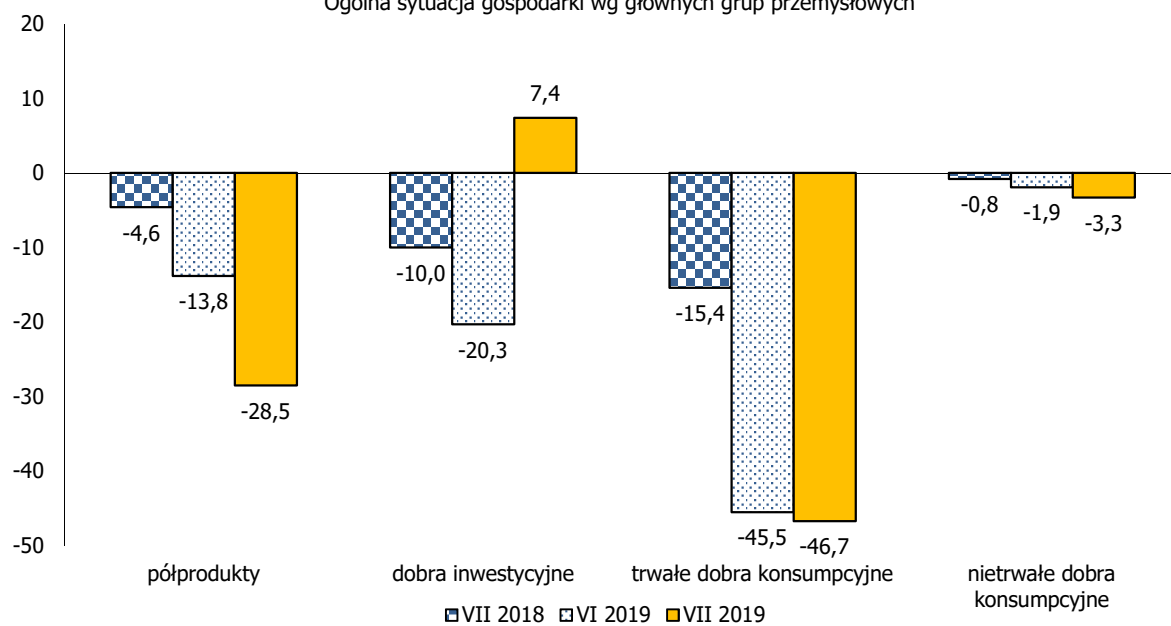
	VII'18	IV'19	V'19	VI'19	VII'19	przewidywania
poprawa	14,7	13,9	12,2	11,4	15,7	12,8
brak zmiany	66,1	61,4	68,2	67,3	56,3	49,5
pogorszenie	19,1	24,7	19,6	21,3	28,0	37,7
saldo (1.-3.)	-4,4	-10,8	-7,4	-9,9	-12,3	-24,9

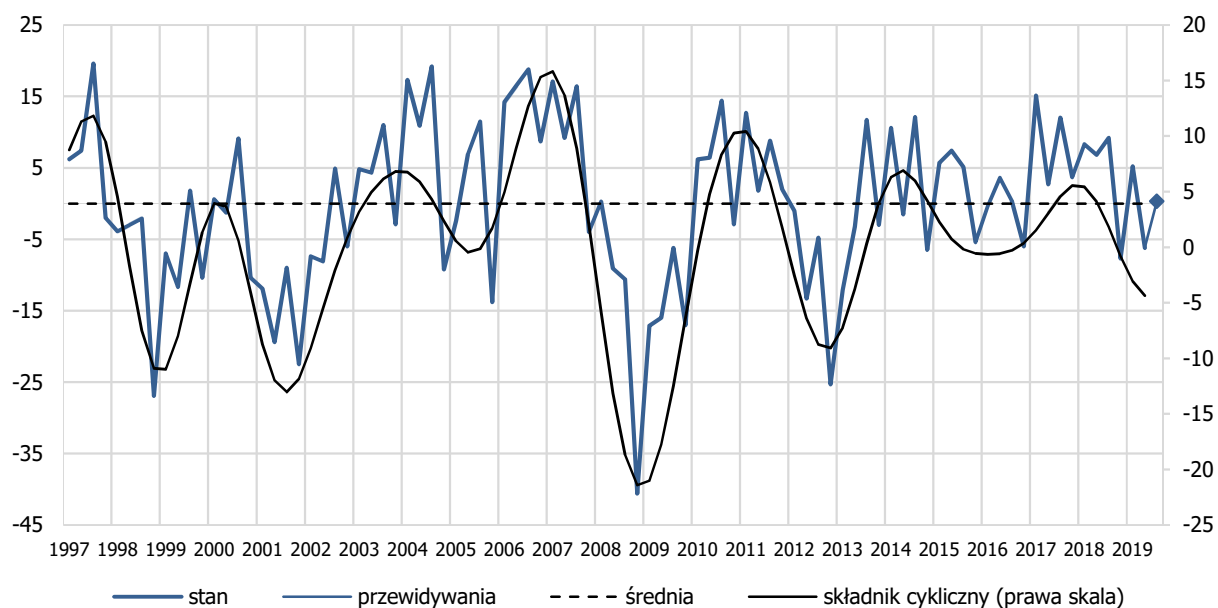
Ogólna sytuacja gospodarki wg wielkości zatrudnienia

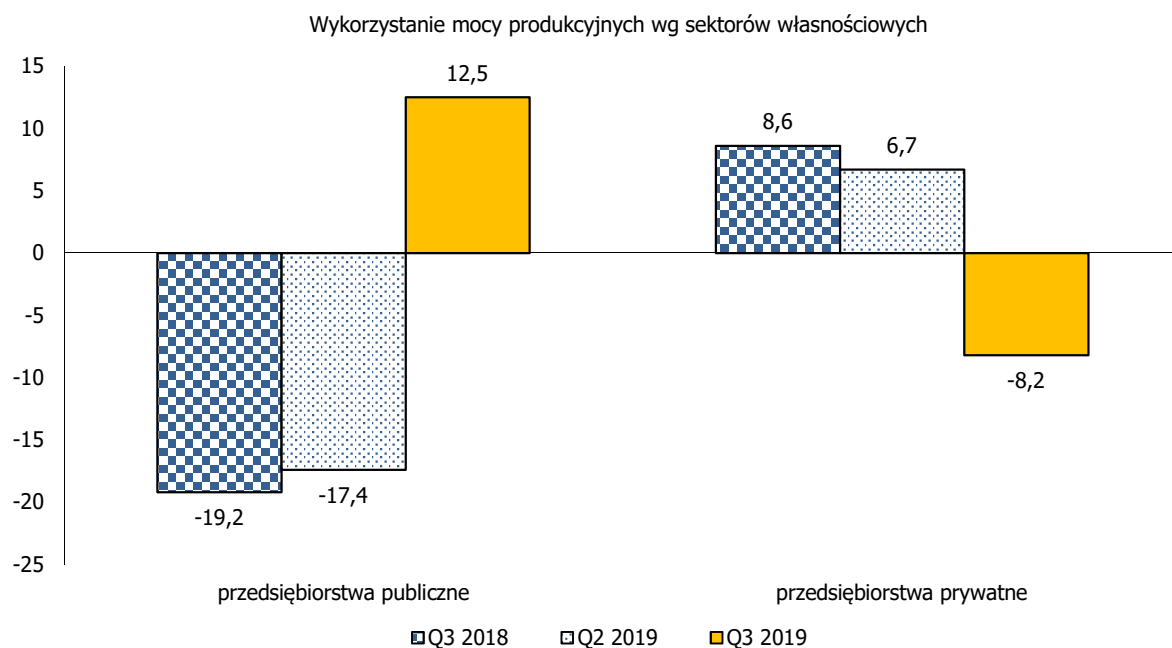
Ogólna sytuacja gospodarki wg głównych grup przemysłowych

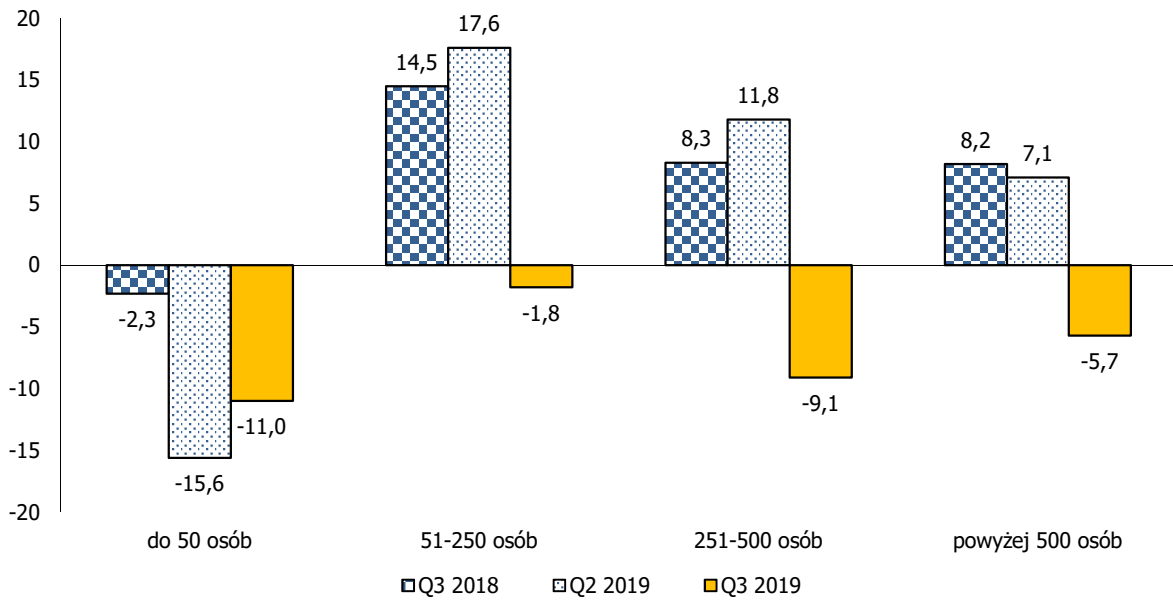
9. Wykorzystanie mocy produkcyjnych

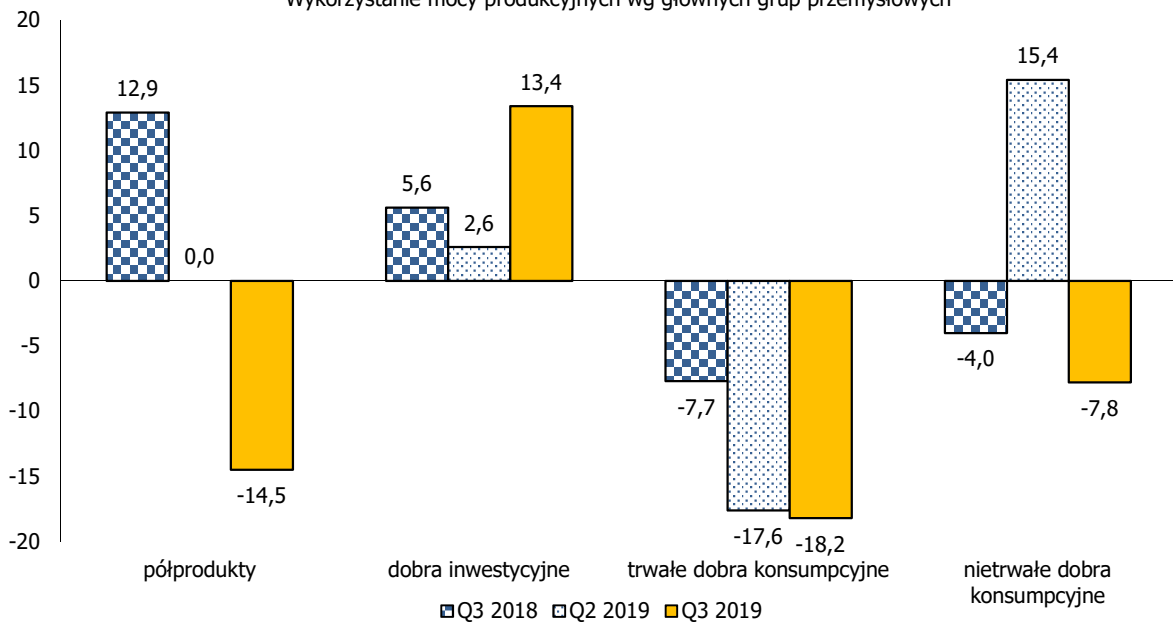
	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	przewidywania
wzrost	20,8	23,0	12,3	23,5	16,0	18,1
brak zmiany	65,3	63,2	67,7	58,2	61,9	64,2
spadek	13,9	13,8	20,0	18,3	22,1	17,8
saldo (1.-3.)	6,8	9,2	-7,7	5,2	-6,2	0,3
stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (%)	73,2	74,3	70,2	72,8	73,9	73,2

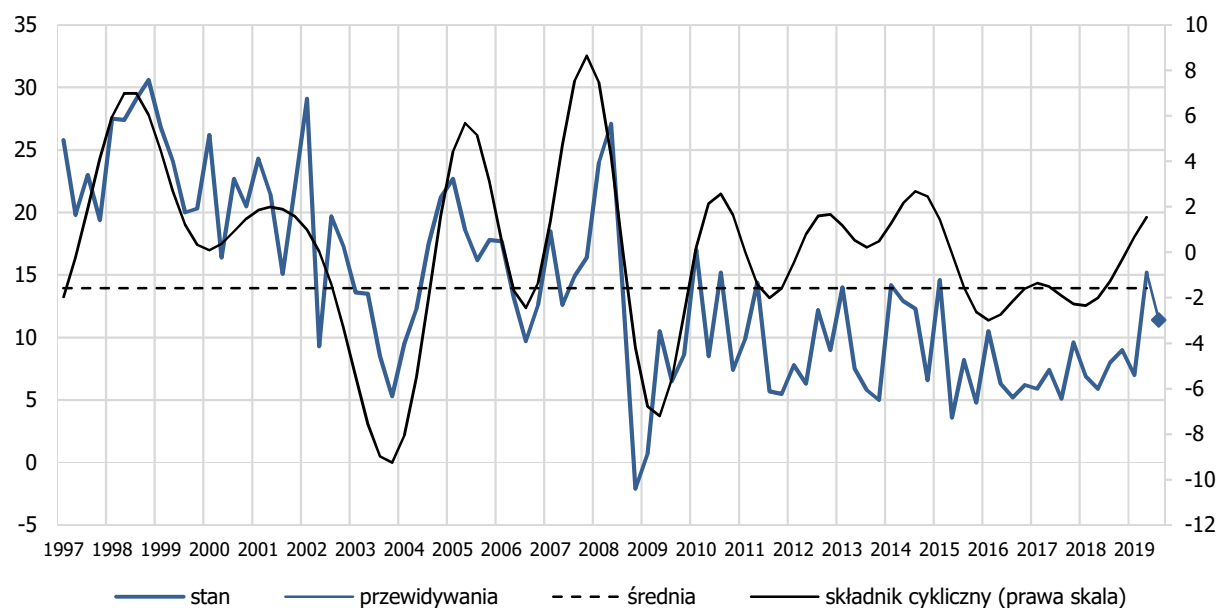
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg wielkości zatrudnienia

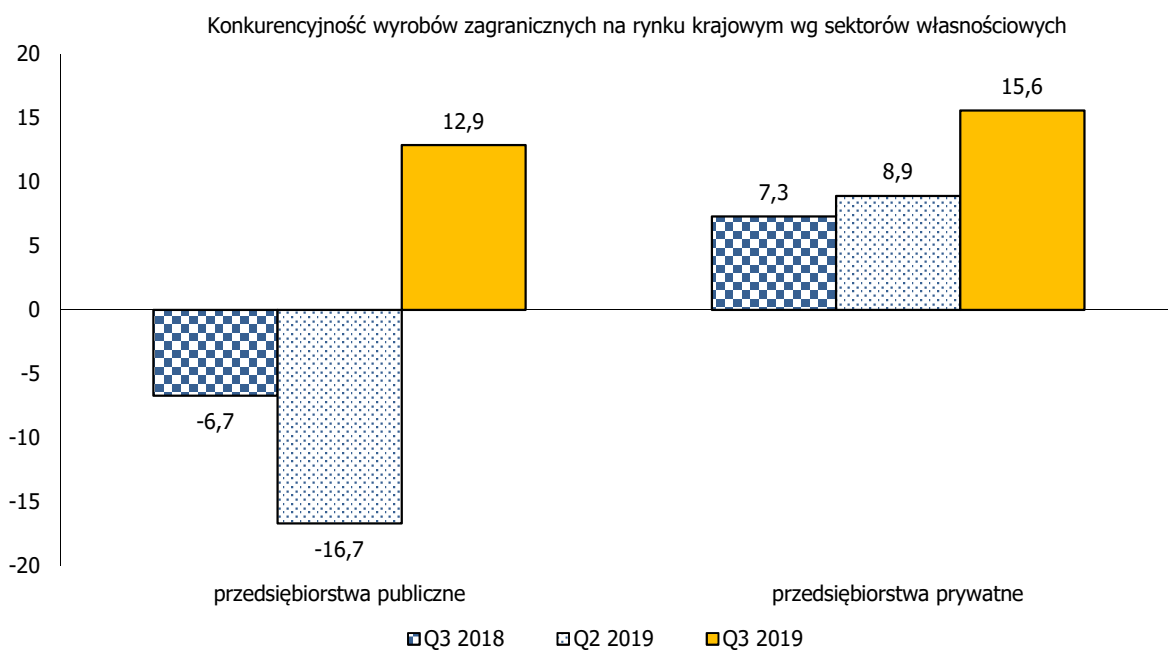
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg głównych grup przemysłowych

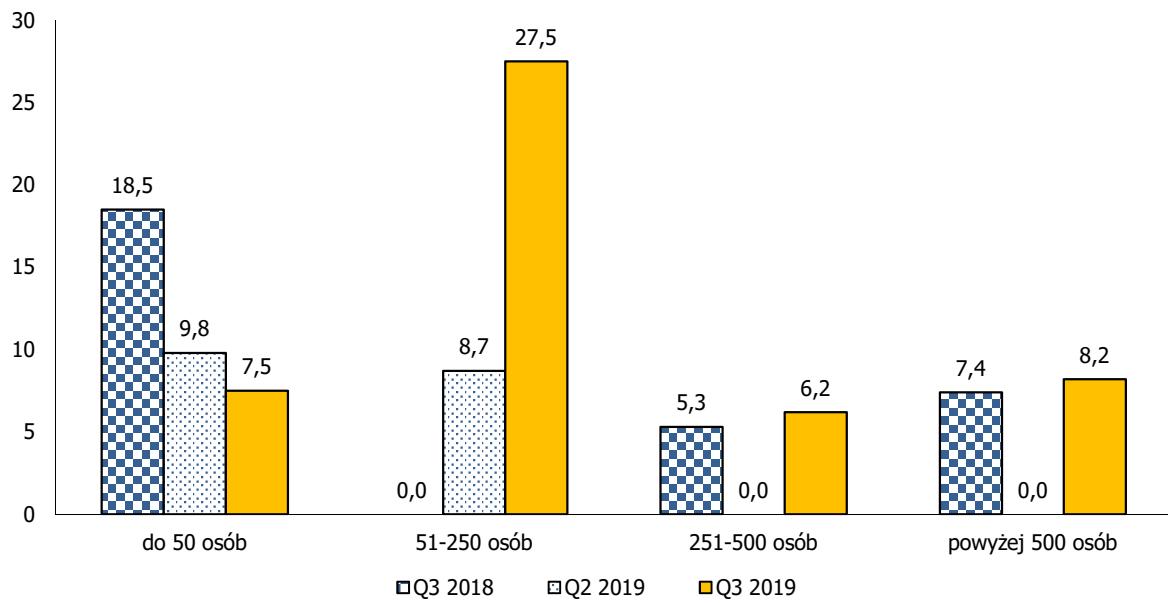
10. Konkurencyjność towarów zagranicznych

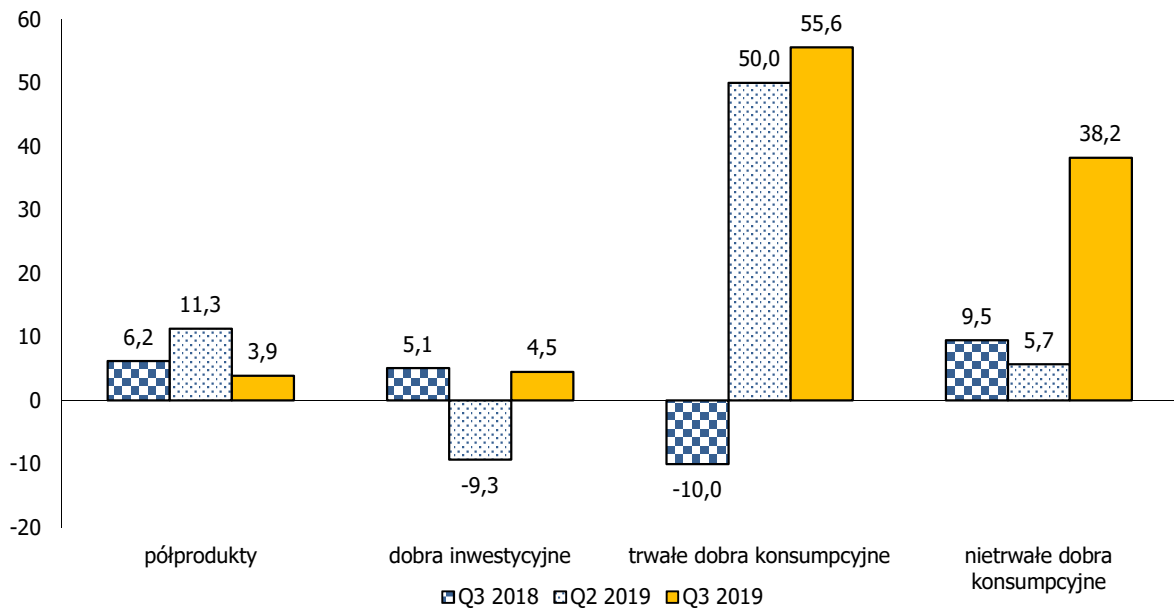
	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	przewidywania
wzrost	11,1	15,2	17,1	12,4	20,9	18,6
brak zmiany	83,7	77,5	74,8	82,2	73,4	74,2
spadek	5,2	7,2	8,1	5,4	5,7	7,2
trudno ocenić	47,1	44,2	59,9	53,3	47,5	52,1
saldo (1.-3.)	5,9	8,0	9,0	7,0	15,2	11,4

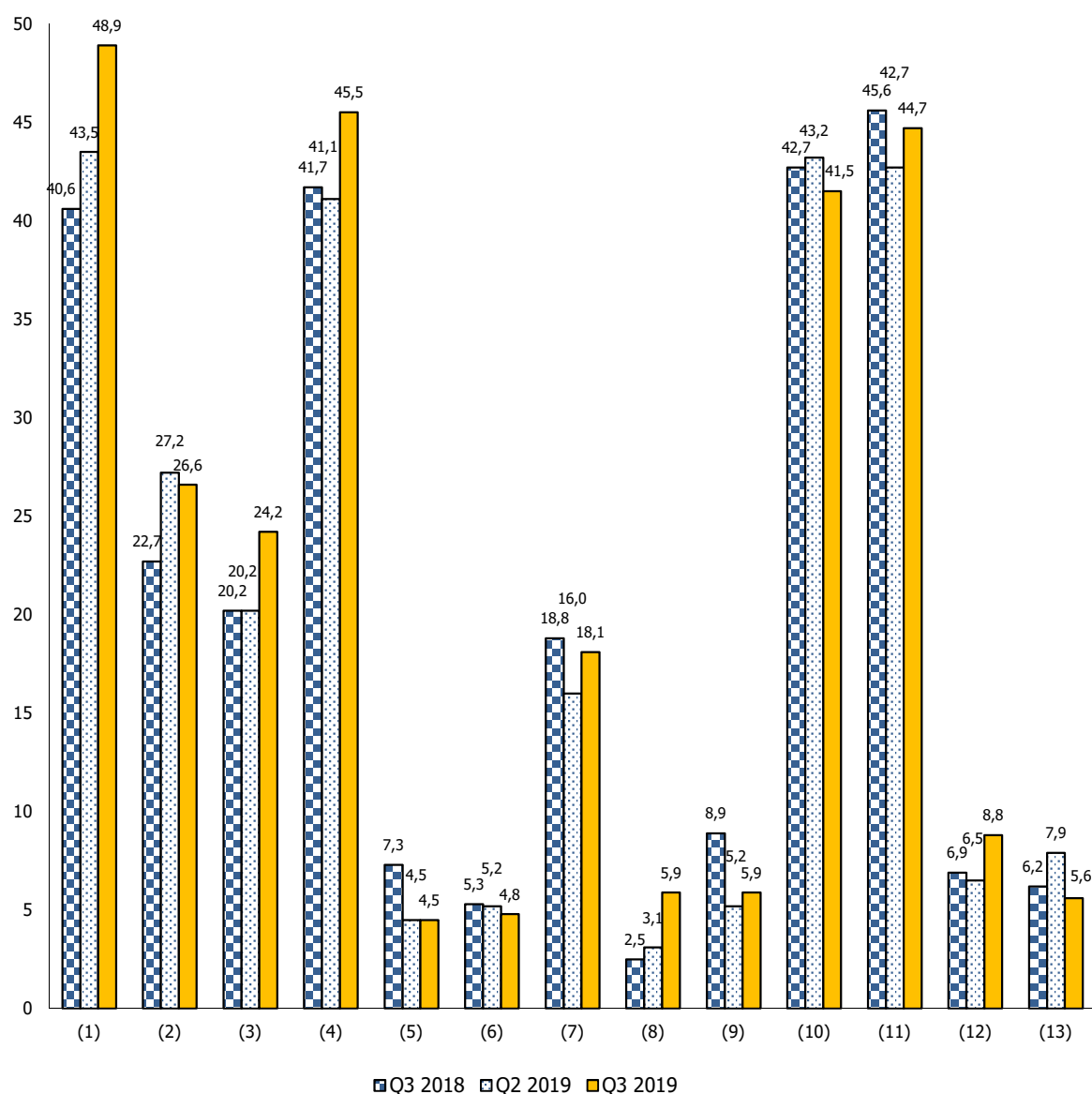
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg wielkości zatrudnienia

Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg głównych grup przemysłowych

11. Bariery działalności gospodarczej

- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują

III. SUMMARY

In July, 2019 the manufacturing industry continued to contract. The industrial confidence indicator (ICI RIED) monthly decreased by 7.7 pts to -11.7 pts, and is now 12.5 pts down from the respective year 2018 figure. The decline of the indicator is even more important that, usually, business situation in the industry improves in July. The survey balances of production, orders, financial situation and overall economic situation in the country decreased on both monthly and annual bases. Finished goods inventories rose. The rate of the producers prices growth dropped. The only positive side of the July survey is the monthly increase of the balance of employment (the annual accrual is, however, negative). Negative cyclical factors strengthened, and the downward trend, which began at the beginning of 2018, is being sustained. Current forecasts do not instill optimism.